

3/2/37

వ్రతి దిన ము వ్రక టిం వం బడు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

పంపుటము ౧౬  
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 26-వ తేది మంగళ వారము

No. 274

శ్రీ విభవశామ సంవత్సర మాఖమాస బహుళ తృతీయ

నందిక ౨౭౪

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే  
వేలకువేలు యోగ్యతా  
పత్రములు పొందియున్నది  
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల  
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.  
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.  
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును  
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట  
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ  
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము  
లలో గూడ వాడుచున్నారు.



అమృతాంజనము  
అన్ని విధములగు నొప్పులకు

సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన  
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0  
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు కెట్టిపేథి, మద్రాసు  
తేక

109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి.

## రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుడములో "ఇండియాలో" నెల్లము  
మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి  
యితర రకములను నుట్టరు. 180

కౌంసిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

సిటీ ప్రాగ్రెసివ్ ఫండ్ లిమిటెడ్

19 కలెక్టర్ ఆఫ్ మంగళూరు, తిరువట్టికోట, తిరువల్లిక్కేన, మద్రాసు

ఫీల్డ్ డిపాజిట్లు:—రెం 1 కి నూటికి రు 0-10-0 వడ్డీవూడ తీసుకొనబడును. వడ్డీ నెలకొకతూరి చెల్లించబడును

దీర్ఘ కాలమునకు నేరూ డిపాజిట్లు ప్రత్యేకపురేట్లు.

సేవింగ్స్ అకౌంట్లు:—రు 5 లో అరంభించుకొనవచ్చును 100 కి సంవత్సరమునకు రు 6-4-0 వాడ్డీ యివ్వబడును

అప్పులు:—సగల కాకట్టుమీదను, స్థిరాస్థిమీదను యివ్వబడును.

87

క. 8.

మొంబయిచేట్టుకొనబడును. ఎక్కువ పనులయెందులు యివ్వబడును.

కె. వి. ఆంధ్రార్, సెక్రటరీ.

## స్వాతంత్ర్యలక్షణము

"మేక్విస్" గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను అంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము

రెం ప్రతి 1-కి రు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

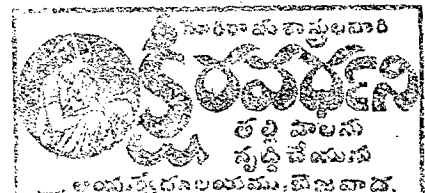
## మద్రాసు

పందెములు  
1928 - 29.

ఎక్స్ మిటింగ్

బుధవారం.

27-2-1929 తేది



110

వ్యాధిహరణరసము రు 1 కి రు 5

సనాయి రోగములకు ముఖ్యమందు. వోరుగట్టును.  
రసముకాదు. పాపాణముకాదు. కాస్త్రీయోగ్యమదు. కాస్త్రీ-  
లింగముగలవారు కొలువపుండు, బర్మి మొదలగు సర్వవిధ సనాయి  
రోగములకు చూపుటయేకాక, చిరకాలమునుండి, తీర్చిదిద్దిన  
సనాయిమేపాచువలన కలిగిన నశ్రుంసకర్మమును, పుక్కిదోషములను  
వారిండును. కుఖిరోగములకు ఇంతకన్న ప్రశస్తమగు ఔష-  
ధము లేదు. తుల్యము నెలకు పదిపావులు. నెం 8-12కి  
చరకాశ్రమము—నూజపేడు, (కృష్ణ)

సానికనంట్లు

(1) ముందు పురపాలకసభ ము సవరణచేయబడుటకు కాసనసభలో చర్చించి సవరణతో గూడినట్లు మామోసింప బడెను. సాధారణముగా పురపాలక సంఘములు నామ కః ప్రజాధికారమును కనబడుటయేగాని ప్రజలహక్కులు సంపూర్ణముగా వికసించుటకు మార్గములుకాకపోవుటయేగాక ప్రజలలో కక్షలు ఏర్పడి విరోధములకు మూలబీజములై తన రారుచున్నవని చెప్పబడుట సామాన్యించినందులకు పాతకమహాళ యులు మన్నింతురుగాక, ఈ సంస్థలకు సంపూర్ణాధికార మొసంగ కుండనిచో నిట్టిసంస్థలన్న యొక్క కష్టములకేకా వృథాధనమన్న మనకును కాలమునునున్నయి. ప్రతిరాజధానియందును అం దును మనచెన్నరాజధానియందు పురపాలక సంఘముల నిర్మాణం లు ప్రతిపాతకమహాళయలకు లేటలై మేకదా. కొంతకాల ము దేరిననుమానభాగా రీసంస్థలన్నిటిని చేపట్టి ప్రజాశక్తిని లోబడుచుకొని ప్రజోపయోగకరముగా పరిపాలించునట్లు అన దును కొంత దాదానిదేసి తునకు ఏకారణముచేరినో యీసం స్థలలోలికరాక దూరములై మిన్నకుంటు విచిత్రముగా నున్న యిది. చట్టము ఎన్నిసార్లు సవరణచేయబడినను లోపములు ప్రతిసారిగను విరివిగా గాన వచ్చుచు నే యున్న యీ ని. ఎన్నిసార్లు చట్టము సంస్కరింప బడినను లోపభూయిష్టమై ప్రజలలో కక్ష లెక్కువై ఒకప్పుడు కొంతకి ధంగికరమైన సీరి గతులేర్పడు చుండుట (వోట్లు) సమ్యక్తుల నిచ్చు మహాళయల కు అనుభవనీయ మేకదా! అందున నే యిప్పు డేవట్టమును సవరణచేయుటకు మనరాజధాని కాసనసభవారు పూనియుండిరి. ఈవారములో యీచట్టము సవరింపబడును. పురపాలక సంఘ ములు, తక్కినసంస్థల యొన్నిక, సహాయక, యుపాధ్యక్ష యొన్నిక, స్టేడింగు అసీయ కమిటీల యొన్నికలవిషయమై పూర్తిగా తీర్మానింప సంస్కరించినయెడల యిప్పుడుకలుగుచు న్న పక్షాచిహ్నులు విడిపోవచ్చునని కొంతకాల శాశ్వతప్రా యము. ఇప్పుట్లో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మిసంస్థలకు రానందున యీదిగువసవరణలను కాసనసభ్యులయొచితుని విన్నవించు చున్నాను.

2. వోట్ల సంఖ్యను బట్టి సమానముగా వార్డులను విభజించుచు, సాధ్యమైనంతవరకు మహాదీయులకు వందలకు ప్రత్యేక వార్డులుగా విభజించుట కరమొక్కొప్పును. అల్పసంఖ్యాకులగు తదితర వర్ణములవారికి నామినేటెడ్ వోట్లకు పురపాలక సంఘమువారిచే నెన్నకొను నట్టికార ముండుట కొంతవరకు మేలని శాశ్వతప్రాాయము లేక గ్రామము తమమీద ఆయావర్ణముల వోట్ల వలన యీ నామినేటెడ్ వోట్లకు యొక్క అధికారమిచ్చి భర్తీ చేయటం మంచిది. కనువివేక్షలేకయే, పన్నుచున్నవారైనను తమకులను సకాలములో నిచ్చినను నియ్యకుండినను, వోట్లు నిచ్చు అధికారము పొందియుండవలెను. వోట్ల జాబితాలు తయారుచేయబడినవి సకర్తను ఆయా జిల్లా కలెక్టరునకు బాఖరు నిమిత్తము వంతు చు అక్షేపణలు సవరణలు కాలము దాటినచేత అన్వేషించి నయినను, సంఘ సభ్యుల యొక్కలం, పోలింగు అఫీసర్ల నిర్ణయము, వోట్లలెక్కించుట మాన్యుగవిషయములు ఆయాజిల్లా రివిన్యూ అధికార్లు సహాయసహకారమీద జరుపుట సంకల్పనినవి త్రియు శాశ్వతమొక్కదాగా జరుగుటయేకాద కలుగును. కాని యీ విషయము సానికసంస్థలకు పూర్ణస్వాతంత్ర్య మిచ్చి నపుడు అట్టి అధికారాలజోక్య ముండరాదని శాశ్వతప్రాాయము. కక్షలు, కిగాదాలు ప్రజలలో ప్రబలియుండుటలబట్టి అధికార్లు సహకారమునుండుట మంచిది. వోట్లు లెక్కించి ఫలితము చెప్పినాడే వోట్లతో గూడిన డెట్టెలను సీట్లచేసి పోలింగు స్వాధీనములోనంచి మరుదినము కలెక్టరు అఫీసునకు వంతుచే ను. పెక్కుచిహ్నులకు అనుమానములకు కారణములేకుండుటకే యట్లు చేయుట మంచిది శాశ్వతప్రాాయము.

3. పురపాలక అధ్యక్ష, యుపాధ్యక్షుల యొన్నిక విషయములో సంఘ సభ్యులేకాక ఆయా పురపాలక సంఘములలో ని సాంసకరు 25 లు తక్కువ గాని సన్నను చెల్లించువారందరు సదరు యొన్నికలందు వోట్లుచేయునధికారము పొందియుండవలయును. అధ్యక్ష యుపాధ్యక్షులయొన్నికలు ప్రతిసారిగను వోకసారి జరుగుచుండవలయును.

అసీయ కమిటీలో పురపాలక సంఘమునుండి అధ్యక్షుడును, శాశ్వతవాది సంఘమునుండి యొక్కరును ఆయా విజనలో అఫీసరుగాని, తహస్సీలుదారుగాని, యొక్కరును, యీ మాగుతుతో యీకమిటీ యేర్పాటు కావలయును. శాశ్వతవాది సంఘము లేనిచో కలెక్టరుచే నియమింపబడిన యొకసభ్యుడుగాని, యీదేవచ్చును. లేక కొన్నింటి వారికి పూర్ణాధికార మిచ్చిన బాగుండును.

గిరియారు చట్ట - సరసింహారావు

కనిగిరి గవర్న మెంటు బోధనాభ్యసనపాఠశాల

పంచమవార్షికోత్సవముహాసభ  
శ్రీ సింహపుర మండలములోని, కనిగిరి బోధనాభ్యసన పాఠశాల పంచమవార్షికోత్సవము 16-2-29 శనివారము జరు పబడినది. ఆ లేదికి రి రోజులకు పూర్వము ప్రతినివము, ఉద యము, సాయంత్రము, పారిశ్రామిక వాఙ్మయ కృషినిమిత్తమై శ్రీ సంఘప్రసిద్ధులు కె. యల్. శారాయణవంతులుగారు (వి. ఎ. యల్. టి) మాడో స్కూల్ విద్యార్థులకున్న బోధనాభ్యసన పాఠశాల విద్యార్థులకును, పరిపరివిధము లగు పోటీలను కల్పించి జయపజయముల, శాశ్వతదృష్టితో పరిశీలించుటకు యుక్తముగు నుధీజనుల సేర్పరచి విజయమును గాంచిన వారలెల్ల సంఘములెరపున ప్రవృత్తును పెచ్చించి, బహుమానము లీయగడంగిరి, సంతోషానికికలుపులెల్ల, సంఘాధ్యక్షులు సెర వేర్పరక నశేకమంకి విద్యార్థులు పోటీలలో పాల్గొని వట్టు దలతో విజయము గాంచిరి. పాఠశాలయంతయు, చిత్రనిచిత్రములుగా నలంకరింపబడియె. 16-2-29 శనివారం మధ్యాహ్నం 2 ఘం ప్రారంభమై 4 ఘంటలకు అల్పహారపు విందార గించుట సమాప్తమై, కనిగిరిడిస్ట్రిక్టు కోర్టుమున్న్ శ్రీ శ్రీ వి. లక్ష్మీరెడ్డిగారి యాధికర్యముగింప 4-30 ఘం సభాసమావేశమయ్యెను. ప్రేక్షకుల సంఖ్యాకలగ విచ్చేసియుండిరి. అధ్యక్షుని పుష్పమాలాలంకర్యులగ శాసనార్థి కరతాళధ్వనులు గావించిరి. సభయంతయు జయజయధ్వనులతో మారుమోగెను. యెరిక్కువకాపోటీ పరిక్షలలో విజయముగాంచిన వారిచే దెవప్రార్థన గావించబడియె. ప్రాధమిక విద్యావ్యాప్తిని గరించి, కనిగిరి సబ్ డిస్ట్రిక్టు కేవలముగా (వి. ఎ) వల్ల ను రెవిన్యూయిన్స్పెక్టర్ ఎ. రామానజరావుగారు (వి. ఎ) వల్ల ను ఉపన్యసింపబడినది. విద్యార్థు లత్యంతధృత్వముతో విద్యలు నేర్చుచుండు శుభాధ్యాయులు సమాితము గుర్తింపబాలని మా దశనుల ధరింపించి సభాముఖంబున కేలేయచుండిరి. మా పలుకత్యాకర్షణలగు గాంచుచు కరతాళధ్వనులు చేయుచుండిరి. చివ్వివారగు మాడో స్కూల్ బాలలవలన వందశాతవి సర్తకసభ (Merchant of Venice) (Trial Seen) బోధనాభ్యసన పాఠశాల విద్యార్థులచే గయోపాఖ్యానమును శ్రీ పాను గంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు రచించిన కరతాళధ్వనులలోని నుల్లికెట్టి హాస్యరంగమును ప్రదర్శించిరి. తన్నుటకపాత్ర లొక్కొక్కరు గావించినయెడలకరతలం డిలికించి, సభనలంకించియుండిన విద్యార్థులు, శాశ్వతవాదులు ఒక్కొక్క పాత్ర న్యత్యసమము కనుగొన బాలక అందలిపాత్రల కెల్లర కొకేదిగ మగు బహుమానముల నొసంగనట్లు తీర్మానింపబడియె. తద్విధంబున కెల్లరకు బహుమతు లొసంగబడి, బాలరయొక్క దైవభక్తి, రాజభక్తి, సీరిధర్మకృష్ణరణములుగాంచి మాపలులత్యంతానందభరితులై ఆతిర్యందంబులతో జయజయశబ్దంబులతో రాత్రి 9-30-ఘం సభ చాలించి వారివారి నివాసంబులకేగిరి.

పాశర్లపూడి నేతుమాధవరావు

ఇండియను బ్యాంకు

22 వ సాంవత్సరిక రిపోర్టు  
ఈ బ్యాంకుయొక్క 22 వ సాధారణసభ్యుల సమావేశ మున చైర్యులుగారు డి. బి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు బ్యాంకు వ్యవహారమునుగూర్చియు దైర్ఘ్యంబు రిపోర్టు గూర్చియు యీ క్రిందిమాట్లాడు గావించిరి:—ఈ బ్యాంకు సాపేక్షబడి 22 సంవత్సరము లయినది. గతసంవత్సరములో నిర్మించు సం ధు మొత్తము 10 లక్షలు పెచ్చినది. నిర్మించు సంధు మొత్తముతయె గలిపి సుమారు 2 కోట్లు అయినది. గతసంవత్సరపు లాభము మొత్తము 2½ లక్షలు. నికరపు లాభము 1,57,000. రిజర్వుఫండుకు రూ. 1,75,000 చెప్పబడినది. ఇంకొకపూర్వ మేయొక్క సంవత్సరమునైనను రిజర్వుఫండుకు చెప్పబడిన ఆర్థికమొత్తము రూ. 15,000 మాత్రమే అయి యుండెను. ప్రస్తుతము చెల్లించబడిన పెట్టుబడి మొత్తము 12 లక్షలు. రిజర్వు ఫండు మొత్తము 9 లక్షలు. బ్యాంకునకు బాకీపడియున్న ఋణములు చాల పెచ్చినవి. బ్యాంకు భవనములకు రూ. 1,75,000 ఖర్చుకాబడినది. నెల వక్రంట్టికి రూ. 1900 అద్దె చేపూరుచున్నది. బ్యాంకుచే ఆక్రమింపబడియున్న భాగమునకు నెల ఒక్కొట్టికి రూ. 500 అద్దె చేపూరగలదు. భవనముయొక్క ప్రస్తుతపు నిలవ అశేక తత్వ రూపములగును. అద్దానన్య యివ్వబడిన ఋణములమొత్తము రూ. 1,86,00,000. ఇందులో అనుమానముగల ఋణముల మొత్తము రూ. 88,000 మాత్రమే.

బ్యాంకు పెక్కుటియగు బాలాదీరావుగారికిదియే ప్రారంభ సంవత్సరముయినను బ్యాంకు వ్యవహారములను సమర్థతతో నిర్వహించు చున్నందుకు వందనీయులు. ఈ బ్యాంకు నుసీరముగా అభివృద్ధి చెందగలదనట కెట్టిసందేహ ముండ బాలదు.

శ్రీ శారద

సంపాదకుడు విద్యాకా కే. శేషశాస్త్రిగారు, శృంగేరి, మైసూరుసంస్థానము  
15 రోజులకొకసారి గీర్వాణభావలో ప్రకటింపబడు చున్న యీ పత్రిక శాల్వ సంపుటము 4, 5 సంచికలు విభవ సంవత్సర పుష్య బహుళ చతుర్థి బుధవారమునాడు వెలు పడినవి. చైత్రవత్సర చైత్రనాడుగాని స్వాగత వద్యములు శ్రీమహాకైలాసవర్త్య ప్రోత్తక శతనామ స్తోత్రము, ఆయుర్వేద శాస్త్రము, కర్ణాటకాయుర్వేదకృతీయసమ్మేళనము మాన్యు గు వ్యాసము లిందు గలవు. సాల చందా 2-8-0. వలయువారు శృంగేరికి ద్రావనలెను.

సు రా జే మ ల్

శుద్ధమైన వెండిసామానులు  
4353-2, 313, యస్సనేడు మద్రాసు.

బాలసుధ (రిజిస్టర్డు)  
మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యకాలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి ఆమామలైన గుణములనిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రు 1-0-0 185-2 డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిబెజవాడ ఉచితము. ఉచితము

రాజమోహన క్యాలండరు  
రి రంగులచే ముద్రింపబడి అందముగా నున్నది. కోరినవారికి వంపెదము. పి. సి. ఏ. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేరి, నెలూరుజిల్లా.

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము  
(ద్వితీయ ముద్రణము)  
చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6  
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మవకాశిక రు. 1 (95) శాశ్వత శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

మంచుగడ్డ తయారుచేయు మెషనరీ

అనగా రిఫ్రజరేటరు, వంపు, యింజను చౌకగా అమ్మబడును. కొద్దికాలము మాత్రమే వుపయోగింపబడినది గనుక క్రొత్తదని భావించవచ్చును వలయువారలు “శింగము కెట్టి వెంకటరాజుగారు నర్సాపురం, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా” అని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములమీదగాని, న్యయముగావచ్చి మాటలాడి గాని పరిష్కారము చేసుకొనవచ్చును.

వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్సు ఒథెల్లో అను వివాద విజయనేన  
(సవరసభిరతముగు రి అంకముల నవన శాటకము)  
గ్రంథకర్త - కె. రి శేషలక్ష్మి (బి. శ్రీ. వీరభట్ల సహాకారావుగారు, యీ శాటకము షేక్స్పియర్సు కవివాసిన (ఒథెల్లో) శాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్త గారికి గల రంగ సలాశుభసమునుబట్టి రసవంతముగు పాత్రప్రవణముతో, మృదు మధురపద లాలిత్యములతో, ముద్దులాలకు వద్యములతో, ముచ్చటగు శృంగారరసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, వంశ యోగ్యముగను రచియింపబడినది. వండితపామరు లెల్ల రీశాటక మొకసారి క్రేణవాసందముగ జదివి యానందింపుడు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరపడుడు, ఆలస్య మాకాభంగమే. నెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టు ఖర్చులు కొనువారిచే. వలయువారు:— వీరుభట్ల భాస్కరరావుగారు, బగ్నాధపురం, కాకినాడ, అనివ్రాయుడు

7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

బెజవాడ  
(స్వకీయవిలేజింగ్)

శ్రీకృష్ణ దేవరాయ బయటత్యక్తము

బెజవాడ, ఫిబ్రవరి 26:—

శ్రీకృష్ణ దేవరాయ మహాసాగ్రహము బయటత్యక్తము ను  
మొదలైన బెజవాడ పట్టణమున శ్రీ దేశభక్త శౌంధ సంక  
టసమయమునందు అధ్యక్షత వహించి బయటత్యక్తము జరి  
గెను.

నిన్న ఈదినాడు గాంధీ యుద్ధానవసరమున శ్రీ  
కృష్ణ దేవరాయల పట్టణములో డి.కె.ఎ.పుట్టణము బయట ది  
వలగింపబడినది. డి.కె.ఎ. పట్టణములో డి.కె.ఎ. కమిటీ  
సభ్యులు డి.కె.ఎ. నాడు ప్రదర్శించబడిన మధ్యాహ్నము 12  
గంటలకు "శ్రీకృష్ణ దేవరాయ బయటత్యక్తము" శ్రీ రామచంద్ర  
గ్రంథాలయమునందు పురాణరూపమున ప్రకటించెను. అట్లు  
సాక్షాత్తుల 4 గంటలపాటు శ్రీయత విలకలపూడి సంకటేష్వ  
ర శాస్త్రిగారిచే గానపఠ జరుగబడినది.

సాక్షాత్తుల 6 గంటలపాటు గాంధీ యుద్ధానవసరమున  
దు మహాసాగ్రహము జరిగెను. శ్రీయత దేశభక్త శౌంధ సంకట  
పుష్పవంతులగా రథభక్త వహించిరి. ప్రవ్రథమున దేశ  
భక్తులకు సత్కారమును సమర్పించబడినది. సత్కారమును  
జూట నాగభూషణముగారు చదివెరి. పిమ్మట శ్రీకృష్ణ దేవ  
రాయ స్మృతిపద్యములు పుష్పాద శేషగిరిరావు, చొడవరపు  
జానకిరామయ్యగారలచే రచించబడిన వానిని పుష్పాద శే  
షగిరిరావుగారు చదివెరి. వర్షములు మనోరంజకముగ నుండె  
నని అభ్యుత్సాహము మెచ్చుకొనిరి. దీనికి సంగీతముచే ఆ సా  
క్షాత్తుల ఎల్లర శాసన మంగులచేసిన శ్రీ చిలకలపూడి సం  
కటేష్వర శాస్త్రిగారిచే రచితపాత్రలు కావకలగ నొసంగ  
బడినది.

పిమ్మట దేశభక్త శౌంధపుష్పముగా చివరనుండిరి. దాని  
నిజము ప్రస్తుతము నుదహరించుచున్నాను. నేడు నుదహరించుచున్నాను. శ్రీ  
కృష్ణ దేవరాయలను సంస్మరించుట మన యధ్యక్షము. మ  
హాపురుషుల చరిత్రలు గల పుస్తకములు, వారి, దేశము ఎల్లప్పుడు ఆదర్శ పూర్వక  
మైన ఉత్సాహముతోడ నిరంతర ప్రోత్సాహమును కలిగియుం  
డునట్లు నిర్మలము. ఏదేమైన పుణ్యపురుషుల చరిత్రలుగల  
వో ఆదేశము నిరంతర ప్రోత్సాహము మెల్లివిడియగలదు.  
మహాపురుషుల దివ్యచారిత్రముల ఆహారముగ అభ్యుదయ  
మునకు తోడ్పడును. మనదేశముననే స్వతంత్రముండియున్నచో  
శ్రీకృష్ణ దేవరాయచరిత్రము సర్వతోకపూజ్యముగా యుండె  
డిది. దాస్యశృంగులను వలన మనము బంధించబడియున్నాము.  
కనుక తగినంత కీర్తి మన కృష్ణ దేవరాయ సాగ్రహమునకు రా  
కున్నది. ఆంధ్రోద్యమ మారంభించినచో జాలతో మనము కృష్ణ  
దేవరాయలను మున్నగు ఆంధ్ర మహాపురుషుల నానుములను  
సంస్మరించుచుంటిమి. అసహాయ్యము ప్రారంభమైన పిమ్మ  
ట మన ప్రత్యేక ఆంధ్రవీరులను స్మరించు యధ్యక్షము మనక  
బడినది. బెజవాడయందు ఒక సంఘమేర్పడి యీ బయటి  
శాస్త్రము చేసినందులకు నందనీయులు. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల  
వీరునిగూర్చి ఆంధ్రులంద రెరింగియున్నాడు. విద్యానగర  
సామ్రాజ్యమున కధీశుడు. రెండువందల సంవత్సరములకాలము  
కురుక్షేత్ర కడుపడి ఉవిద్యానగర సామ్రాజ్యము హిందూ  
మతమును నాగరికతను, జాతీయతను కాపాడగలిగెను. నన్ను  
కురుక్షేత్ర కడుపడి శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ప్రభుత్వముచేసెను  
అనుభవములకు తన కార్యజలదర్శనతోడను, భాషాప్రావీణ్య  
ముతోడను ఆంధ్రజాతి ట్రైబియను కలిగించెను. విద్యను పోషిం  
చెను. అనేక దండయాత్రలు పలిపి సామ్రాజ్యమును విస్తరింప  
జేసెను. తాళమునకు తన ప్రతాపముల, ఉదారచరిత్రను ప్రచు  
రించెను. దేశభాషలందు తెలుగు తెప్ప అనువాక్యమును సార్థ  
ము చేయగలిగెను. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల శివాజీ మహారాజు  
తో పరిపాలనగినవాడు. మహారాష్ట్ర దేశమున శివాజీ మహారాజు  
ఎటులనో అటులనే ఆంధ్రదేశమున శ్రీకృష్ణ దేవరాయల పేరు  
పూజించబడిదగియున్నది. మహారాష్ట్ర శివాజీ మహారాజు  
శిలాగ్రహమును సాపించగ బాంబయి గవర్నరు అధ్యక్షత  
వహించి ఆగ్రహమును బహిర్గత మొనర్చెను.  
మనవాడునూడ శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారి శిలాగ్రహమును  
వెలకొల్పి యత్నించుట యంతోచువాడుకము. ఇందులకు ఎల్ల  
రు ధనవసోదయముచేసి తోడ్పడవలయును. మహావీరులచరిత్రను  
ప్రకటించి మాత్రమున లాభములేదు. వారణాసిలోని మార్గమును  
మనమునుపరిచివలయును. అశాంధ్ర బ్రహ్మచారిగిన కార్యములను  
శ్రీకృష్ణ దేవరాయల తెలుపజేసి ఆంధ్రులప్రతిభను ప్రకాశింప  
జేసెను. అటులనే యావాడు మనము మన జాత్యభ్యుత్థులకై  
పాటుపడి మనదేశమునకు సాభాగ్యము చేయగలముల యత్నిం  
చవలయును. మన దేశముపుడు కడునీరసనీతియందున్నది. పర  
తంత్రవలన అనేక పద్ధతులను కోల్పోయినాము. మనదేశ  
మునేగాక మనభాషయు, మనతలపులు, మన ఆశయములు

సహితము కోల్పోయినాము. ఈభాషాస్వరూప పోషనగాని  
నిజమైన స్వతంత్రము కాజాలదు. సరాధికతనన మన బుద్ధి,  
మనమును యతరులను ఒప్పగించినాము. స్వరాజ్యాదోషనేతై  
నాంధ్రులకు విశేషముగ బోధింపుచున్న జనులు ఉత్సాహ  
ముతో బాల్గొనుటలేదు. కార్యమునకు పంపియు కావలసిన  
నిపుణులను వెనదియొచ్చుచున్నాడు. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆశా  
డు మనదియక కేవల వినియోగించినందుననే నేడుచూడ కేర  
సి చివ్వుకొనుచున్నాము. పరరాజులను జూచించి వారివలన క  
ష్టములను గైకొనెను. మనమునూడ అట్టి ఉత్సాహకార్యము  
ను ఈకాలపరిస్థితుల కనుకూలించువటుల చేయుట మనకర్తవ్య  
మైయున్నది. శ్రీకృష్ణ దేవరాయలకు ఆకామున ఆలంకార తో  
ద్వడి యుండుటవలననే అశాడు అట్టి మహత్కార్యములను సా  
ధించగలిగెను. అందువలన ప్రతిభిహెచ్చెను. మనకునూడ నేడు  
అట్టి అవకాశము లభించినది. దేశస్వతంత్రమునకై మనమందర  
ము పాటుపడవలసిన అదను వచ్చినది. రాజకీయవిషయమునకు  
దించిరిననుకొనకుడు. మన విషయము అన్నివిషయములతోను  
రగియున్నాము. ఏ ప్రతిష్టాపననూడ నిలకడగ సాగించ  
జాలని స్థితియందున్నాము. కక్షలు వైచమ్యములు మన యు  
ద్ధములకు నలదివైచుచున్నవి. సంఘముంతయు బ్రాన్యసితికిగి  
డిర్బలమై పోయినది. సంఘభావము వృద్ధియై సోదరభావము  
పొషించబడవలయును. వైదికవిషయమునగూడ మనముభిన్నుని  
జెందవలయును. ఎల్లరు నిశ్చలచిత్తముతో శ్రీకృష్ణ దేవరాయ  
లను సంస్మరించి మరల దేశముయొక్క బ్రాన్యత్యమునకై పాటు  
పడవలయును.

శ్రీయత వావిలాల శివానధానులుగారు

ఉత్తమ పురుషులు లోకహితము కోరుదురు. అటులనే  
శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు దేశముయొక్క సాభాగ్యమునకై కృషి  
పల్పెను. అశాడు నిర్మించబడిన హంపిదేవాలయములలోని వని  
శేటికూడ అత్యుత్తరముగ నున్నది. శ్రీ రామచంద్రునివలె  
శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు జనరంజకముగ రాజ్యమేలెను. మనరా  
జు మనకు ఉన్న యేమి జరుగనో శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు చూపి  
యించెను. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల చారిత్రము తెలిసికొని మనకర్తవ్య  
మేమియో మన మెఱుంగవలయును. "స్వరాజ్యపరిగ్రహిణి"  
అనెడు వాక్యమును శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు సార్థకపరిచెను.  
ఇట్టి మహాపురుషుల చరిత్రలను మనము తెలిసికొని వారినలెనే  
మనమునూడ దేశభావనాపూరితులమై దేశమునకు ఉపకారము  
చేసి కృతకృత్యులము రావలయును.

శ్రీయత అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు ఆంధ్రులు సర్వతోభాషముగ  
అభివృద్ధియగుటకు తోడ్పడెను. అన్ని చోట్లను ఈ బయటత్యక్త  
త్వము ప్రతిపంపిస్తేను జరుపవలయును. మహాపురుషుల ఆశ  
యములను స్మరించి వారిపూర్వము నవలంబించుట మనకర్తవ్య  
ము. మహారాజు ఒకడున్నచో దేశమెట్టి ఉన్నతదశయందుం  
డునో శ్రీకృష్ణ దేవరాయలుచూపెను. అశాటి రత్నాలరాసు  
లేదే! అన్నయలేక మలమలచూడుచున్న జనులతోనిండియున్న  
యిప్పటి నీతియేదే! శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు అనంతరము, రి  
ధర్మస్థాపకుడు. ప్రజల సాభాగ్యమునకై కృషిపల్పి పరిపాల  
నను స్థాపించెను. ఆ మహాపురుషుని బయటత్యక్తమునే  
జనువులవలన మనము జీవించియున్నామనట్లు చిహ్నమై  
యున్నది.

శ్రీ శనకవల్లి రామస్వామి గుప్తగారు, టి. వి. రాఘ  
వాచారిగారు, టి. సీతారామయ్యగారు ఉత్సాహించిన పిమ్మట  
పథ ముగింపుపవచ్చెను.

మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు  
సి. కే. నారాయణ అయ్యరు  
అండ్ సన్సువారి యిన్ సార్వెన్సి  
ఐ. పి. నెం 62/1929.

ఇన్ సార్వెంటుల పేరిటవచ్చిన సరుకు డెలివరీ  
చేయు విషయములో కలిగిన చిక్కులవల్ల మద  
రాసు పోర్టు ట్రస్టువారు ఇన్ సార్వెంటుల వారి  
సరుకు మోద వార్ ఫేజ్ నన్ను లేకుండ మదరాసు  
పోర్టు ట్రస్టు ఫలములందు 28-2-29 గురువారం  
మధ్యాహ్నం 4 గంటలవరకు ఉంచబడునట్లు  
ఏర్పాటు చేసినారు. అటువంటి బాకీల విషయమున  
20-2-29 ని ప్రచురించిన ప్రకటన స్థిరపరచబడినది.  
(నం) జి. జి. ఆమ్స్ట్రాంగు,  
22-2-29. చైరుమన్, మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు.

మంచి టైపు రైటర్లందు శ్రద్ధ  
గల ప్రతివారును సంపూర్ణ వివ  
రములకు తక్షణమే వ్రాయవలెను.



అడినన్ అండు కో, లిమిటెడ్  
పోస్టుబాక్సు నె 308 రు  
మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రకటన

ఇందుచూలముగా నెల్లరక తెలియజేయునదేమనగా  
స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ, వారి (ఫ్రీ ఇన్సూ  
రెన్సు స్కీములు, వీసస్ ఆఫ్ఫీయరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్,  
వారి (ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సు స్కీములను ప్రత్యేకంపెసెలగుటచే  
రెండింటికిని ఏవిధమున సంబంధమును లేదు. వీసస్ ఆన్సూ  
రెన్సుబ్యాంకు లిమిటెడ్ లోని (ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సు స్కీము  
మొదలైన తమ చందాలను దీర్చిపోని ప్రధానకార్యాలయమునకు  
గాని, మదరాసులోని రాజధాని (రాంచీ కార్యాలయమునకు,  
యధావిధిగా వారినండి అధికారము పొందిన ఏజెంట్లగు  
వెల్లింపవలెను కావలి (రాంచీ ఆర్డెనె జెంగు నూపరింపెం  
టగు యం. యస్. ఆర్. ఏ. గుప్తగారు, గంటూరుందున్న  
ప్రత్యేకప్రతినిధి సి. హెచ్. బసవయ్యగారు ముకంపెనీ  
లో వుండేయుటలేదు. వాఱ్యరు, (ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సుల  
పాలిసీ హోల్డరులను, సాధారణస్థితులను తమచందాలను  
మొల ఏర్పాటు చేయుకలకు మదరాసు కార్యాలయమునకే  
పంపవలెను. అంధికాకలగు ఏజెంట్లకు ఎవరైన పామ్మిచ్చినచో  
కంపెనీవారందులకు బాధ్యులు కావాలకు.

వీసస్ ఆన్సూరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్,  
మదరాసు.

మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు  
సి. కే. నారాయణ అయ్యరు  
అండు సన్సువారి ఇన్ సార్వెన్సి  
ఐ. పి. నెం 62/1929

ఇన్ సార్వెంటుల తాలూకు సరకులు, వారికి  
గాని, వారి ఆర్డరు పొందినవారికిగాని, యితర  
హక్కుదార్లకుగాని, యివ్వకుండునట్లు పోర్టు ట్రస్టు  
వాటికి నోటీసు యిచ్చినవారి బాపితా తయారు  
చేయవలసి వచ్చినదని యిందుమూలముగా తెలియ  
జేయడమైనది.  
నదరు లిస్టు మద్రాసు అఫీషియల్ అఫైసి  
కార్యాలయమున పరిశోధనార్థ ముంచబడియున్నది.  
(నం) జి. జి. ఆరంస్ట్రాంగు,  
22-2-1929. చైరుమన్, మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు.



## శ్రీరాఘవేంద్ర తీర్థ గురుస్తుతికదంబము

అడ్రెసు—శ్రీయుత పి. వి. రమణరావుగారు C/O  
శ్రీయుత ప్రొద్దుటూరి నరసింగరావుగారు  
జిల్లా రిజిస్ట్రారు కడప

మధ్యశ్రీ సాంధూరు మధ్యకృష్ణాచార్యులవారు రాఘవేంద్ర తంత్రమును గ్రంథమున రచించిరి. వీరు విక్రీతి గొప్ప వండితులు. వీరు 25-1-1886వ తేదీన జననమయిరి. 9-2-1909 తేదీన శ్రీవారిసాన్నిధ్యమున కేగిరి. వీరు త్రిమలి సిద్ధాంతములను గూర్చి పెక్కుగ్రంథములనురచించిరి. మంత్రకాస్త్రపారంగతులు ఈ రాఘవేంద్రతంత్రమునందు 15 పటములుండెను. వీనిలో 9 వ పటములోని రాఘవేంద్ర దశ స్తోత్రములు 10, 11, 12 పటములలోని ప్రదక్షిణగద్య, ప్రదక్షిణపద్యాలి, ఋణమోచన పద్యాలి, 7 వ పటములోని గురుమంత్ర రాజాత్మక అష్టోత్తరకతిశామాకృతిస్తోత్రము, 8 పటములోని సహస్రప్రాణా మాపర్శిష్టోకములు శామములు; శ్రీరాఘవేంద్రదండకం, శ్రీరాఘవేంద్ర గురుగీత, శ్రీ దేవేంద్ర కృష్ణాచార్యకృత శ్రీరాఘవేంద్ర గురుమంగళాష్టకము, శ్రీరాఘవేంద్రగద్యము అను స్తోత్రములిందు గలవు. ఈ గ్రంథము

తెలుగు అక్షరములలో చక్కగా ముద్రింపబడెను. ఇందు 94 పేజీలున్నవి. శ్రీ మధ్వాచార్యులవారు వ్రాసిన గ్రంథములలో పెక్కింటికి శ్రీరాఘవేంద్రస్వామీలవారు టిప్పణులను వ్రాసి ద్వైత మతములకు మహోపకారము గావించిరి. వీరు అచార్య జ్ఞానులు. తుంగభద్రానదీతీర్థమునందు మంత్రాలశాస్త్రము పుణ్య పలకున వీరి బృందావనమున్నది. ఇప్పటికిని అన్ని మతములవాఁల మంత్రాలయమునకీ బృందావనముకడ నేరచేసి ఆ భిక్షుని దీక్షింపబడయించుదురు. ఆస్తి కలగుద్వైతులందరును మంత్రాలయమునందలి బృందావనమునందీ పుత్రికనుతెచ్చి చిన్నచిన్న యిత్రదీప్తిబ్రందావనములం దిడి దేవ తార్కనలలోనుంచి నిత్యమును పూజించుచుండురు. ద్వైతమత మనుకూర్చి గ్రంథములను వ్రాసినవారిలో శ్రీ మధ్వాచార్యుల వారాచ్యులు. శ్రీ జీతాచార్యులవారు రచనలు శ్రీ జయతీర్థ భగవత్పాదాచార్యులవారు రచనలారు. శ్రీ రాఘవేంద్ర తీర్థ భగవత్పాదాచార్యులవారు మూడవవారు. శ్రీ రాఘవేంద్రస్వామీల అశగ్రహమును బడయిగోరువారి కీరాఘవేంద్ర గురుస్తుతి కదంబ మొకటి ప్రేమమందిరి. దీనిని (రు 1-0-0) ఒక రూ పాయి. నలయువారు పై అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను. ఈ గ్రంథ మును పైన పేర్కొనబడిన శ్రీయుత ప్రొద్దుటూరు నరసింగ రావుగారుగారి భక్తిపూర్వకముగా సమకూర్చి ప్రకటించి కృతార్థులైరి.

## ఒక ఆదర్శనీయ మైన సహకారపద్ధతి

మీవ రకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య,  
యెన్నేటు మున్నగువాని నిమిత్తము  
వడ్డీ లేకుండా ఋణములు  
ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు  
చేయవచ్చును

(ప్రవేశము రూ 1/- మాత్రము)

ఈ త్తరత్రుత్తరము లింగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను  
అడ్మిన్.ను ఫారముకొనుటకు, తదితర వివరముల  
కొనుటకు ఆ 0-4-0 తపాల బిల్లలను పంపవలెను.

Messrs. A. P. VINE & Co.,  
Managing Agents,

Ferozepore City (Punjab)  
తంజివిలాసము:- మొదయ్య పి. పి. వైస్ లిటిడ్ కో.,  
గోల్డ్ మేనేజింగ ఏజెంట్స్,  
టెలిఫోన్ నెం 222 ఫిరోజ్ పూర్, పంజాబ్.

## నూనె - ఎక్కువ ఖరీదైనదా

లేక చొకయైన మోటారు సహకారియా?

మీ రేమి కనుగొనెదరు?

మీరు సాధారణములగు మోటారు నూనెలను కొనకారు కుపయోగించుచో ఎక్కువ ఖర్చుగనని కనుగొనెదరు?

కాని మీరు ప్రతి తెలివిగల మోటారు యజమాని ఉపయోగించు వేక్ ఫీల్డ్ కేస్త్రాల్ మోటారునూనె నుపయోగించినచో మీకు తక్కువ ఖర్చుగనని కనుగొనెదరు. ఎల? ఇచట కొన్ని హేతువులు నిరూపించబడినవి.

# Wakefield Castrol Motor Oil

వేక్ ఫీల్డ్ కేస్త్రాల్ మోటారు నూనె

కేస్త్రాల్ సాధారణ నూనెలకంటె ఎక్కువ లూబ్రికేషను నిచ్చును.

కేస్త్రాల్ సాధారణ నూనెలకంటె చాలకాలము నిలుచును.

కేస్త్రాల్ ఏయితర నూనెయు నీయజాలనట్టి లోపరహితమైన పిస్తను నీలును, తక్కువ బాగ్గును యిచ్చును.

కేస్త్రాల్ యింజనుకు తఱుగునట్లము కలుగనీయదు.

కేస్త్రాల్ సాధారణ నూనెల ధరనే కలిగియుండును.

కేస్త్రాల్ నిపు ఉపయోగించి చూడుడు. నెలలు గడచినకొలది

కేస్త్రాల్ నిజముగ మీధనమునుకూడ బెట్టుచుండెనని గ్రహించ గలుగుదురు.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండ్ కో., లిమిటెడ్.,

హిందూజీ ప్రధానకార్యాలయము

వేక్ ఫీల్డ్ హౌస్, 16, బాలర్డోడ్డు.....బొంబాయి.

ప్రాంబిలు:- కలకత్తా, ఢిల్లీ, కరాచీ, లాహోరు, మదరాసు,  
కొలంబో, రంగూన్ వగైరా.



# మద్రాసు ప్రభుత్వ ఆదాయవ్యయ పట్టిక

## ఆర్థిక సంభుని ఉపన్యాసము

ఆదాయము	ఖర్చు	నిలువ లేక లోటు
1927-28 సంవత్సరము	175696000	155523000
1928-29 బడ్జెటు అంచనాలు	175540000	830000 (లోటు)
1928-29 రివెన్యూ ఎస్టిమేటులు	180747000	6925000 (నిలువ)
1929-30 బడ్జెటు అంచనాలు	180709000	1452000 (లోటు)

1929-30 సంవత్సరపు మద్రాసు ప్రభుత్వ ఆదాయ వ్యయ పట్టికను నేడు మద్రాసు శాసనసభ వారియందు బట్టెడు మద్రాసు ప్రభుత్వ ఆర్థిక సంభుని క్రింది విధమున నువ్వనించెను.

### రివెన్యూ లెక్కలు

#### 1927-28 సంవత్సర లెక్కలు

1927-28 సంవత్సరము 1927 లక్షల రూపాయలు బడ్జెటుతోడను 1756, 96 లక్షల రూపాయల రివెన్యూ మొత్తముతోడను ప్రారంభమయ్యెను. మేమునుకొనిన రివెన్యూకంటే రూ 48,48 లక్షలు అధికముగ వచ్చెను. అందులో నుమారు రూ 88 లక్షలు ఎక్సైజు వలసలపై అధిక మొత్తములకు పొడబడుటవలనను చెల్లించిన వస్తులను 1927 ఆర్థిక సంవత్సరమున యావధికము చేయుటవలననే లభించెను. వరికేసులలో పెరల ఫీవరీవలసలను సీంకోనా లెక్కలలో కొన్ని మార్పులను గానించుట వలనను రూ 4 లక్షలు అధికముగ లభించెను. మంచి గంధము ఖరీదు హెచ్చుతగ్గులచేత ఫారెన్ మలనగూడ రూ 2½ లక్షల అధికముగ లభించెను- రూ 1,75,900 ఖర్చు చేయబడిన అధికముగ లభించెను.

#### ఖర్చులు

రూ 1555,28 లక్షల రూపాయలు రివెన్యూ మొత్తమున ఖర్చుయ్యెను. వడ్డీ మొంటరి గ్రాంటులును మరియు కొన్ని యా రూ 89,85 లక్షలైనవి- అనుకొనిన వానికంటే మొత్తములెక్కువలో రూ 99,88 లక్షల ఖర్చుతగ్గును. రూ 41, 67 లక్షలు నివిలనగర్లుల కయ్యెను. స్థానిక సంస్థల కొరగబడిన గ్రాంటుల మొత్తములో రూ 14 లక్షలు వినియోగించ బడుటలేదు. ప్లానులు ఎస్టిమేటులు తయారుచేయుటలో శాఖవ్యయ, ప్రారంభించబడినవలను త్వరత్వరగా కాకుండుటయు మార్పునుగని ఇందులకు కారణములు. ఇటీవలగలవలననే ఇరిగేషన్లనుగూడ రూ. 18,89 లక్షలు ఖర్చు కావలసి నుండిపోయెను. ల్యాండు రెవెన్యూలోను, జంబో అడ్మినిస్ట్రేషన్లోను రూ 10,46 లక్షలు తగ్గిపోయెను. ఇందులో ముఖ్యమైనవి ఉద్యోగియుల జీతములు రూ 4,85 లక్షలును, పెంపు జీతములు, డెప్యూటీమెన్టు జీతములు రూ 2 లక్షలును, అయియన్ను. ప్రభుత్వశాఖలలో నీటిసప్లయ గ్రాంటులలో రూ 14,82 లక్షలు వినియోగించ బడకుండా నుండిపోయినవి. మద్రాసు కార్పొరేషన్లనుగూడ రూ 8 లక్షలు గ్రాంటు యివ్వబడినవి కాని అవి వినియోగించబడుటలేదు. కృషిశాఖలో రూ 5 లక్షలు మిగిలెను. విద్యాశాఖలో మద్రాసు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములకు భవనసృష్టముల విషయమునను, ఇతర కళాశాలలకు, నెకండరీ పాఠశాలలకు లిసగబడిన గ్రాంటులందు రూ 6½ లక్షలు మిగిలెను. పైలెక్కలకు పరిశీలించినవిన్నట్లు శాఖలవారీగ ఆదాయవ్యయపట్టికలను తయారుచేయుట అనుకూలముగ లేదని తెలియుచున్నది. కాని యావంతవరకు లెక్కలనుగూర్చి యాలోచించక పూర్వము యావంతముననే సభికులుగ చెప్పదుమనాన లేదు.

### 1928-1929 రివెన్యూ ఎస్టిమేటు

#### రివెన్యూ

ఈ సంవత్సరపు లెక్కలను గూర్చి కొంచెము తెలిపెదను. ఈ సంవత్సర ప్రారంభమున నున్న నిలువ రూ 430,59 లక్షలు. ఈ సంవత్సర ఆదాయ వ్యయ పట్టికను తయారు చేసినపుడు రూ 812,58 లక్షలను మాత్రమే నిలువయుండునని అనుకొనబడినది. బడ్జెటు ఎస్టిమేటుకంటే రూ 52,07 లక్షల అధికముగ వచ్చుననియు మొత్తము రివెన్యూ రూ 1807, 47 లక్షలగుననియు యిప్పుడు మేము తలచుచున్నాము ఈ అధిక మొత్తమునకుగల ముఖ్య కారణము ఎక్సైజులవలన రూ 83, 29 లక్షల అధికముగ వచ్చుటయే. ఫారెన్ ముఖ్య యభివృద్ధిలన రూ 8, 46 లక్షలు అధికముగ రివెన్యూ వచ్చెను. ఏకస్థితిలో లోటుగలవలన మున్నరాబడి ప్రభుత్వమునానికి చెందునట్లు చేయబడినందున నివివచనముల క్రింద రూ 8,08 లక్షల అధికముగ లభించెను. ఇతర సంబంధములకు ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రభుత్వ అధికముగ జరుగుటవలన ప్రాంతీయవలన రూ 60 వేలు

అధికముగ లభించెను. సమద్రము నుండి మత్స్యముల తీయు శాఖ వలన రూ 2 లక్షల అధికముగ లభించెను. బహారీజిల్లాలోని రివెన్యూనగూర్చి ఆలస్యము చేయబడినందువలనను మరియు కారణముల చేతను ల్యాండు రివెన్యూలో రూ 79 వేలు తక్కువయ్యెను.

#### ఖర్చు

అట్లామలే విశ్వవిద్యాలయమునకు రూ 27 లక్షలు గ్రాంటు నొసగినను కేవలమిదిగ వచ్చువలన రూ 6,72 లక్షల గ్రాంటు నొసగినను అనుకొనినఖర్చులో యావంతవరకున రూ 45,48 లక్షలు బడ్జెటు ఎస్టిమేటుకంటే తగ్గును. మౌను నివారణ కొరగబడు రూ 6,61 లక్షలలో రూ 8,61 లక్షలను తగ్గించి రూ 8 లక్షలే యొసగినందువలన ఆఖర్కు తగ్గిపోయెను. కొమ్ములు భవనసృష్టములు ఇరిగేషన్ల వర్కులు, నీటి సప్లయ మున్నగు విషయములందు రూ 76 లక్షల రూపాయలు అనుకొనినవానికంటే ఖర్చు తక్కువయ్యెను. ఖర్చు చెల్లబడనటువంటి మొత్తములకు పరిపాలనాశాఖలవారుగాని వర్తింపవచ్చు శాఖలవారుగాని, బాధ్యులు కానేరరు. ఇందుకు దావారణ మేమున ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయభవనములకు రూ 1 లక్షయు మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయ రివెన్యూ లేవలీలీలకు రూ 40 వేలకు గాగ్రంటులొసగబడినవి కాని అవి వినియోగించబడుటలేదు. పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖవారిచే రూ 40 లక్షలు వినియోగించబడకుండుటకు ఆశాఖ వారే బాధ్యులని చెప్పవచ్చును. ఇటులా సగబడిన గాగ్రంటులను వినియోగించవకుండుటకు ఆయా శాఖలవారి ఆశ్రయము కారణముని చెప్పుటకు వీలులేదు. ఇందులకు ముఖ్య కారణము ఆయా శాఖల యభివృద్ధిని గోరి ఆయా శాఖలవారు గ్రాంటు లొసంగవలసిన దనుటయు అందులో ముఖ్యముగ భవనసృష్టములకొర కొరగబడిన గ్రాంటులు వినియోగించబడక పోవుటయు మాత్రమే.

1920-21 ఆదాయవ్యయపట్టికలో ఇరిగేషన్లు, నీలు వర్కులకు రూ 118,66 లక్షలొసగబడినవి. ఈ సంవత్సరము ఇరిగేషన్లు నిలివవర్కులకు రూ 286,58 లక్షలొసగబడినవి. ఇదిగాక మెట్టూరు ప్రాంతీయకు రూ 100,29 లక్షలొసగబడినవి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ ల ఉద్యోగియులు తమ శాఖాకార్యముల నుగూర్చి తగినయెర్పాట్లు చేయుటకును, వానిని తీయించుచుండుటకును వారికి కావలయు భవనము ముతముగ సభికులు చేయుటయుంచి దిని అనుభవనము వలననే తెలియుచున్నది. అంతకంటే ఎక్కువభవనము వారు వినియోగించ బాలకుండుటయు అట్టి భవనము నిలువయుండిపోవుటయు తటస్థమును. ఉద్యోగియుల సంఖ్య కొంతవరకు సభికులు చేయబడినవి, అదిగాక అనేక ప్రాంతీయ విషయమై ఇన్స్పెక్టివ్ మన్ శొరకు అనేకమంది యుద్యోగులను నియమించుచున్నాము. అందుచేత వనలను గురించి అధికముగ భవనములకు మిపుడు లేకన్నును ఆ యుద్యోగుల జీతములు మున్నగువానికొరకు కొంతభవనము ఖర్చు కాకరవచ్చును- ఇదిలె నోక ముఖ్యముగ సంగతిని మనము గమనింపవలసియున్నది. ఉద్యోగుల సంఖ్య సభికులుగానించుటయే ముఖ్యముగ కార్యముకాదు - అనుభవము కలిగియుండుటచాల ముఖ్యము గుని విషయము. అనుభవము గలిగియున్న ఎస్టిమేటర్లు తిప్పు ఇంచినట్లు వని చేయునట్లు అనుభవములేని యువకులకావలయును నియమించినను లాభముకలగదు. కొచ్చినుహార్డు, రైలుమార్గములు, ఇంకను అనేక ప్రాంతీయ ఎక్స్ప్రెస్ స్టేషన్లు మున్నగువానిగురించి యభివృద్ధికరములగు పనిజరుగుచుండుటచే తగినంతమంది అనుభవముగల యుద్యోగులు లభించుచుండుటలేదు. మేని వివరించినవిషయములు సరిగా వని జరుగకుండుటకు కొంతవరకు ఆలంకారములయొక్క ముఖ్యముగ స్టేషన్లునుగూర్చి ఆయా శాఖలవారు ఆలస్యముచేయవలెను.

వివిధ శాఖల కొరగబడిన గ్రాంటులు రూ 1427 లక్షలలోను రూ 2½ లక్షలు ఖర్చుకాకుండానుండిపోవుట ఉద్యోగియుల జీతములు ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు మున్నగువానికే ముఖ్యముగ సంబంధించి యున్నది రగూల్గూడ అంకములవలన రూ 75 వేలు నష్టముకలిగినవి యనుకొనినవి గాని నష్టము కలంకకొంచెములాభమే కలిగెను.

రాజోవు గవర్నరుగారి విషయముననుగూర్చి ముఖ్యముగా ఖర్చుల గ్రాంటు రూ 85 వేలును యా సంవత్సరపు బడ్జెటులో చేర్చబడినవి యవసరములేదు. ప్రాంతీయములకు, సాధుల విషయమున రూ 50 లక్షలు ఖర్చుగాక మిగిలెను. మేని వివరించబడిన జమాఖర్చులవలన 1929 80 సంవత్సరము రూ 485,04 లక్షలు నిలువధనముతో ప్రారంభమగును. సశేషము.

## “భారతీయులకు స్వతంత్రత్రాలోచనలేదు”

“స్వార్థ త్యాగము నెరుగరు”

మేజరు జనరలు సర్ బార్ని మెకంజీ ఫ్రాన్సిస్ గారి కుచ్చితపు పలుకులు

(బీము నర్సిసు)

లండన్, ఫిబ్ర 24:—సంయుక్త పరగజాలలో నేనాడు తిగజన్న సర్ బార్ని మెకంజీ ఫ్రాన్సిస్ గారు భారతీయులలో విద్యాధికులు స్వార్థ త్యాగము లేనివారనియు, వ్యతంత్ర ఆలోచనలు లేనివారనియు అనగా వ్యక్తి లేనివారనియు, ఉత్తరమున వీరులను లేకవారున్నారనియు, దక్షిణమున అదిమనివారు లుకొరులవలె చెల్లవై కాపుర మున్నారనియు వర్ణించెను.

స్కాట్లాండులో తిండిలేని వేయమంది వనిలేనివారు 24 తేదీని బ్రెఫాలరు చవుతుక బయలుదేరి పోయి అందోళనము సల్పిరి.

## తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా

### బోర్డువారివలన ప్రచురణ

### చేయబడు నోటీసు

తాడేపల్లిగూడెంలో బాధుమార్కెట్టు అని విలసబడి వారపు సంకతో 1929 సం॥ 1 వ ఏప్రిలు లగాయరు 1981 సం॥ 81 వ మార్చి ఆఖరువరకు రుసుములు నమూనాచేసి కొను వాక్కును సవర గ్రామములో తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు వద్ద ఆన 1929 సం॥ మార్చి 8 వ తేదీని సాయంత్రం 2 గంటలు లగాయరు తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు (పెన్సిడెంటు గారివలనగాని వారిచేయించువలసినవారివలనగాని) వలంలేయ బడునని ప్రచురించుచుంటిమి. కాని కొన్ని కారణములవలన సవర వేలం రాజోవు మార్చి 15 వ తేదీవరకు ఆలక్షయవలసి వచ్చినందున 1929 వ సం మార్చి 15 వ తేదీ సాయంత్రం 2 గంటల లగాయరు తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు వ్యక్తవద్ద వేలం చేయబడునుగాన పొడవదివరకు సవర తేదీవాటికి పోవకు కావలెను. పొడవరకులు రాజోవు మార్చి 9 వ తేదీ (తప్పకుండావరి) జిల్లా గెటెలులో ప్రచురించబడుతును. 24-2-29 క. గంగరాజు

## కైచోలింగపురం శ్రీ లక్ష్మీనరసింహ

### స్వాములవారి దేవస్థానం

రమారమి మూడువేలరూపాయలు వెలచేయ గల ఆభరణములు, బంగారుముక్కలు వెండిముక్కలు, వెండిపాత్రములు మొదలగునవి 1929 సం॥ మార్చి 9 వ తేదీ 12 గంటలకు సంఘదేవస్థానములో యేలంవేయబడును.

వి. మునిస్వామిఅయ్యర్,

చోలింగపురం, } ప్రెసిడెంటు రాజావ్ పెంపుకొవిటి, చోలింగపురం, 23-2-29.

## నోటీసు

తత్వం పెరి జానకమ్మగారి యింట్లో వినబాల పెంకల దానుగారు అడ్డుకుంటుండి అడ్డు పెకము యివ్వనందున వడ్డీతో రావట్టుకొనుటకు వరకు జానకమ్మగారు నుంటూరు అడిక వో డిప్యూటీ మునము శోర్డు ఫయర్ ఎస్. సి 929/1928 తన దావా లేగా ఎన్ని సార్లులు నోటీసులు పంపించినను యట్టి యింకలేదు. వాయిదా 1-8-29 తేదీ అయివున్నది. అక్షేపాలు గానాదారోజు తగలు 10 గంటలకు తెలుపుచేసి.

పి. యస్. రంగారావుగారు,

వాడి తల్లి పీడరు.

# మదరాసువార్తలు

రాకపోకలు:—పిల్లల మట్టి అంజనేయగారు యం. యల్. సి. కలకత్తా మొలలో నిన్న మద్రాసు వచ్చిరి. సర్ మాజి ఇన్స్పెక్టరు సేతుగారు శ్రీశ్రీవము ఉదయము చెప్పి పురికి వచ్చిరి.

పుస్తకపుట్ బాన్సుగారికి విందు:—ఈ నెల 28 తేదీన దులిల్యా. ఇ. బాన్సుకు పుస్తకపుట్ గారికి నెల 85 రు అతియత్నగాయక పిథిలో సాయంత్రము 6-30 గంటలకు మద్రాసు హిందూ గడ్డ. బెంట్లూర్ లీగువారు నిదోషగడరు. బాన్సుగారు యా నెల 28 తేదీ ఉదయము 7-30 గంటలకు విన్నూరు ప్రేమనలో రైలుగడరు.

## అధ్యక్షుని సమాధానము

బుర్రా సత్యనారాయణగారిజవాబు

బుర్రా సత్యనారాయణగారు ఇట్లు ప్రాయశ్చూతము:-

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు శ్రీమహాత్మ్యంలో సే కేసులకు బిక్కెట్టును కొనుగొనిన లేఖ తమ కంధలే దని చెప్పిరి. రామస్వామి మొదలిగారియంటే శ్రీమహాత్మ్యం బాబు అంటేను రసేదును అందుకు తగిన యితరవిధమున సాక్షిమహాత్మ్యం శాకుంతలని చెప్పుచున్నాను. వారియంటే నొసగ అదీన ఉత్తరములే వారి కంధలేనపుడు శ్రీ శ్రీమహాత్మ్యం చేయకాలను.

అనందబోధిని:—ఇదియొక ప్రవిడవారపత్రిక. మొదటి సంపుటము ప్రథమ సంవత్సరము 20-2-29 తేదీన వెలువడినది. ఇందు సంపాదకులు తమయభిప్రాయమును సంపాదకీయమున నిలుపు వివరించియున్నారు. తాము ప్రజలయొక్క సుఖమును, ఆర్థిక సాంఘిక విషయములు, భాషాభివృద్ధి, మున్నగువానిని వృద్ధి పరచుటకు తమత్రుత శుభయోగింతురు. రాజకీయవిషయములలోను పాల్గొందురుగాని వ్యక్తభేదములతో తమకు బనిలేదని ఖండితముగా ప్రాసియున్నారు. మతియు కొన్ని వ్యాసములు గలవు. ముఖ్యత్రయము శ్రీశ్రీశ్రీ దేశకాళివాదము, శాశ్వత రావు తంతువారి చిత్రమును వారియచారములును విశ్లేషించిన. సంవత్సరమునా రూ. రెండు భగవంతుడు చిరాయువును వక్షిక కిచ్చుగాక!

## ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

దత్తమండలములను విడదీయుట

వి. మునిస్వామి నాయుడుగారును వారిని బోలు మరీ కాండరు రాజకీయకేత్రము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నుండి దత్తమండలములను విడదీయుటలో గావించిన కృషిని గ్రహించెద రే మా యని నేనును శ్రద్ధతో గమనించుచున్నాను. గాని వారి తప్పును వారు గ్రహించకపోవుటయే గాక ఆంధ్రరాష్ట్రమును చీలికగ చేయుటలో తమ గొప్పకూడ చెప్పుకొనుచున్నట్లు కనకదుర్భుక్షి. కాని దత్తమండలముల ప్రజలలో యంతకంటే విశేషమున వాతంధరుల తీవ్ర ఆంధ్రరాష్ట్రజిల్లాలవారిలో కలిసిమెలి యుండుటయు, వారికష్టములును పాల్గొనవలయునని నేనదృఢముగ చెప్పుచున్నాను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు మొదట నుండియు స్వార్థపరత్వముతోడను, గడియగడియకు మారుచుండిన రాజకీయాభిప్రాయములతోడను నిండియుండి తుదకు దత్తమండలములను విడదీయుటలో అంతరించెను. నేను దత్తమండలములకు చెందిన వాడ నయ్య ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజనమునకు అంగీకరించను. దీనివలన ఆంధ్ర రాష్ట్రాభివృద్ధికి భంగము కలుగుచున్నదిగాన విషయమై దత్తమండలములలోనే శ్రీమము అందోళనను ప్రారంభించవలసియున్నది. దత్తమండలములందు ఆంధ్రులందరను వైవిధ్యమున కమయభిప్రాయమును శాకుంతలయలబడి ఆంధ్రరాష్ట్రమునుండి కాపనముగా మన విడదీయబడిన దత్తమండలములను ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు చేర్చి ఆంధ్రదేశము నంతటిని ఏకముగ చేయుటకు అనుకూలముగ అందోళనమును జరుపుటకు శాకుంతల దృఢపడెనని నేను కోరుచున్నాను.

అర్రీయినపిథి, } ఇట్లు టి. రామకృష్ణక, }  
మద్రాసు } వారిస్టర్-అల్-లా.

## హోముమెంబరుగారి అసత్యములు

జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారి ప్రకటన

“రామదాసుపంతులుగారు పూచీ నీయలేదు.”

నిన్న మద్రాసు కామగోపాలం అంధ్రవాదకల అరెస్టుగారిని రంగారాధం మొదలియారుగారు అర్రీగ కృష్ణకు సమాధానము చెప్పుచు గాని సమావద్ ఉన్నాకాగాన శ్రీ యుతులు దేశభక్త కొండా వింకటకృష్ణశంకులు, కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగారు వారల వ్యంత పూచీమీద విడుదల కాబడిరియో, నన్న శ్రీయుర కళా వికటరావు గారిని గాని వేమవరపు రామదాసుపంతులు గారిని పూచీమీద విడుదలచేసిరని నడిపిరి. ఇది సర్వాబద్ధము. మే మేవిధమైన పూచీ నిర్వలేదు. రామదాసుపంతులుగారు ఏమీతము మారెర పున ఎట్టిపూచీ యొసగియుండలేదు. కాంతికి భంగకరమునకు మును మేము చేయవలసినట్లు పోలీసువాక్ శ్రీలింగవచ్చిన దనియు, అందులకు మాసమాధాన మేమని పోలీసు కమిషనరు గారకు శ్రీ స్వామినాయుడుగారు శాశు, రామదాసుపంతులుగారు అడిగిరి.

అందులకు మే మిదిధన గా సమాధానముచెప్పితిమి. మేము కాంతివంతకార్యమై మద్రాసుకు వచ్చితిమి. మీ ఆశీస్సునం దున్న భోగట్టుకు మేము బాధ్యులము గామని మాత్రము చెప్పితిమి. శ్రీరామదాసు పంతులుగారు మాతో మాతరపున పోలీసు కమిషనరు వద్ద పూచీయిచ్చితిమి చెప్పలేదుకదా. వారు మా విడుదలకు నుండుగాని, అనంతరముగాని కమిషనరుగారిని కలిసియుండ లేదు. కాశీశ్రీరావు పంతులుగారి కృష్ణకు సమాధానమొనగుచు, గాని ఉన్నాకాసాహెబుగారు మేము పోలీసువారి ఉత్తర్యులకు ధిక్కరించమని వాగ్దానము చేసినట్లు జవాబొసగిరి. ఇదియు అబద్ధము. పోలీసువారియొక్క యొక్క త్రుతలను గాని, మాజిస్ట్రేటు త్రుతలను గాని ధిక్కరించుటకు సంసిద్ధులమై వచ్చిన మేము పోలీసువారి వృత్తవులను శిరసావహించుటకు అంగీకరించితిమనియు అందులకు విడుదల కాబడితిమని యిచ్చిన సమాధానము తప్పు. మాకు అసిస్టాంట్ కమిషనరుకు మధ్య జరిగిన సంగతి వాలో ఉత్తరము పోవుచున్నామనిరించిన ప్రసంగమే లేదు. హోం మెంబరుగారిచ్చిన రెండు సమాధానములు సర్వాబద్ధములు. వారిని తమ సమాధానములు సరియైనవి కదావుతరచుకొన నుని నేను సమాజచేయుచున్నాను. వారు తాముచెప్పిన సమాధానములందు అధారములు వక్షికానుభవము ప్రకటించి మాతరపున గాని రామదాసుపంతులుగారు పూచీగానుండి రను సంగతి కదావుచేసికొనీలంకెనరకు నేనును, చదువరులతో హోం మెంబరుగారి సమాధానములు అబద్ధములుగా భావించెదరు.

## ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ

మార్చి 4 వ తారీఖున 12 గంటలకు బెజవాడలో దుర్గావిలాసముండు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గసభ జరుగును— ఇది చాలా ముఖ్యమైనసభ గావున తాము తప్పక దయచేయవలెను.

విషయములు

1. మహాత్ముని ఆంధ్రదేశ సంచార కార్యక్రమము.
2. ఆంధ్రదేశములో జరుగవలసిన కార్యవిధానము.
3. డిల్లీలో 18 వ ఫిబ్రవరి తేదీన జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు చేసిన తీర్మానములు ఆచరణలో తెలుసు.
4. ఇతరవిషయములు.

కా. నాగేశ్వరరావు  
కార్యదర్శి, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము.

## సర్కారుగారికి శిక్ష

రాజద్రోహనేరమునకు ఆరు నెలలు

తిరుచినాపల్లి, ఫిబ్రవరి 25:—1928 సంవత్సరము జూలై 1 వ తేదీన ముఖండులూ సర్కారుగారు తిరుచినాపల్లి పురముంజిరమున ఒక ఉపశ్వాస మొసగిరి. ఈ ఉపశ్వాసమున రాజద్రోహపూరితమున వాక్యములుండెనని వీరిపై 124 సెక్షన్ ననుసరించి శిక్షు లేబడినది. స్వేచ్ఛలు మాజిస్ట్రేటు ఆర్. శివ రామకృష్ణుడుగారు శిక్ష విచారింపి నిందితులకు 6 నెలలు కఠిన శిక్ష విధించిరి.

యస్. వి. రైల్వే కంట్రాక్టు విచారణ శ్రీశ్రీవము క మన్యుజ్జి కె. వి. శక్తిరావుగారు ప్రారంభించిరి. 18 మంది నిందితులు కోర్టునకు వచ్చియుండిరి. (అ. ప్రె.)

# దేశీయవార్తలు

## నైమను సంఘము

ఉదకమండలమువారి స్వాగతము

(న్యూఢియవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, ఫిబ్రవరి 25:—ఇండియను స్టాట్యూటరీ కమిషనువారితో కలిసియున్న నెలట్రులకమిటీ సభ్యులు మార్చి 4 వ తేదీ ఉదకమండలముతేరి 8 వ తేదీ కడలిపోయెదరు. నైమనుప ప్రకము మార్చి 7 వ తేదీ మైసూరునుండి మోటారుతో ఉదకమండలము వచ్చిచేరుదురు. నెలట్రులకమిటీవారు 8 వ తేదీనే ఉదకమండలము వదిలిపోవుచుండుటచే నైమనుసంఘ సభ్యులకుమాత్రమే 8 వ తేదీన స్వాగతప్రకటన వాంఛిపార్కునం దివ్యబుధును. ఈ సగరమున ఎట్టివిచారణ జరుగదు. స్ట్రాకొన ప్రభిష్ట, ప్రాంసతిగార్లు ఇప్పటికే ఇచ్చి టికి వచ్చియున్నారు. (కంతినాత్ర)

## జిన్నా సతి నిర్వాణము

జిన్నానుభూతివార్తలకు జిన్నాగారిప్రత్యుత్తరము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 25:—ఈన భార్య మరణించినందులకు నానుభూతి తెలిపినవారికి కృతజ్ఞత తెలుపుచు జిన్నాగారు ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వ్యాసా ఒక ప్రకటన గావించిరి. శ్రీశ్రీ దినము జిన్నాగారు డిల్లీకి ప్రయాణమై వెళ్ళిరి. (అ. ప్రె.)

## కాబూలులో నున్న బ్రిటిషు రాయబారి

ని తెచ్చుటకు పోయిన బ్రిటిషువిమానము మేమైన? యడట. తనభర్తను రక్షించుటకు ప్రయత్నములు జరుగు ని పూత్రము వాయువార్త వచ్చెననియు ఆ పైన ఏమై యదని హుస్సేని డెయిలీ నే బ్రిటిషు వర్తములలో రృదినది.

## ఫ్రాంకో-బెల్జియం ఆత్మరక్షక టొడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకకోరి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 25:—బాతిసమితి కార్యాలయమున పై ఒడంబడికను 1920 లో నమోదుచేసిరి. ఇంతవరకు ప్రకటితము గాని పరతులు వివరించబడినవి. దీనితో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కెట్టి సంబంధము లేదట. ఫ్రాంకో-బెల్జియం ఒడంబడిక ఉత్త అబద్ధమని ప్రెంచిరాజ్యాంగ కార్యాలయమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఈఒడంబడిక ఉత్తస్పృహని బెల్జియం దేశాంగములకి డెయిలీయవ్వాడు, తమ కేదీయు డెయిలీయడట.

హిందూస్త్రీల లక్ష్మీవిలాససభ వార్షికోత్సవము

తిరువల్లిక్కేటి

1929 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 27 తేదీ బుధవారము 5 గంటలకు, తిరువల్లిక్కేటి చెంకలరంగంపల్లె వీధి, 41 నెంబరు “వసంతవిలాస” మందు జరుగును.

కోలాటము-పాట-ఉపశ్వాసములు ప్రదర్శించురు.

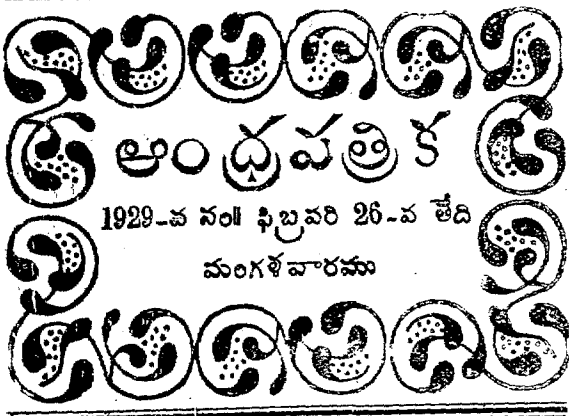
టిక్కెట్లు అక్కరలేదు. అందరూ స్త్రీలు దయచేయ ప్రార్థించు.

సి. పట్టమర్తి, టి. కల్యాణమ్మ

గా. కార్యదర్శియు,

యం. లక్ష్మమ్మ, అధ్యక్షురాలు.

కాలక్షేపము:—1.8-29 వార్షికోత్సవ, నారాయణమొదలి వీధి, 9 నెం॥ గృహముందు జరుగును.



## నిష్కారణ నిర్బంధములు

శ్రీకృష్ణ

పదునేడవ తేదిన ఆంధ్రప్రముఖులను చెన్నపురిలో

నిర్బంధించినందుల కెట్టికారణము గనుపించినది, మదరాసు శాసనసభలో జరిగిన ప్రశ్నోత్తరముల బట్టియు, అడ్డరకమొట్టు తీర్మానముపై జరిగిన చర్చబట్టియు, తేటపడెను. జస్టిసుపక్షమువారు ప్రభుత్వసభ్యులతో జేరి, అడ్డరకమొట్టు తీర్మానము నోడించినను, ప్రజాప్రతినిధులలో పలువురు ప్రముఖుల నిర్బంధము నేవగించి యుండిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను దొంగలకన్నను హంతకుల కన్నను ఎక్కుడు కఠినముగ శిక్షింపవలయునని, జస్టిసుపక్ష నాయకుడు శాసనసభలో చెలిపిన నాటికిని ఇప్పటికిని, ఈ పక్షమువారి వైఖరి మారినట్లు దోషము. సైమనుకమిషనును బహిష్కరింపవలెనని జస్టిసుపక్షమువారు మొదట గోరియుండినను, ఇటీవల వారు పట్టిగొట్టిన విధమును వివరింపనక్కరలేదు. సైమనుకమిషను సహకారమువిషయమై వీరియభిప్రాయములు మారినను, నాయకుల ప్రకారానిర్బంధముల నయినను వీరు నిరసింపగూడదా? జన్మస్వాతంత్ర్యనిరోధము విషయమున జస్టిసుపక్షము వీరు విశాలభావము చూపగూడదా? అట్టిపడవ తేదిన నిర్బంధింపబడినవారిలో, కె. వి. లా. స్వామిగారను బ్రాహ్మణేతర నాయకులు గలరుగదా. జస్టిసుపక్షమువారి సాంఘికాభిమానముగూడ, బూటకమని తేలినది. అధికారవర్గమునకు చేయూత నొనగుటయే, వీరి ముఖ్యోద్యమని తేలుచున్నది. స్వాతంత్ర్యరక్షణముతోగాని, దేశగౌరవరక్షణముతోగాని, వీరికి బని గనుపించదు.

ఘోరనేరముల నలుపువారిని నివారించుటకై యుద్దేశింపబడిన క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్డునందలి 151 శెక్షను శాసనసభ్యులగు స్వామినాయుడుగారిపైనను, ఆంధ్రనాయకులగు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిపైనను తదితరులపైనను ప్రయోగింపబడినది. ఈ శెక్షను చెన్నపురికి వర్తించునో లేదో సందేహమే. క్రొత్త అడ్డరకము జనరలుగారు, నిర్బంధములు శాసన విరుద్ధములుగా పని నమర్చించుటకు తమసామర్థ్యము నంతను వినియోగించిరి. కాని, శాసనముక్రిందికి ఎట్టి నిరంకుశ చర్యల నయినను తీసికొనిరావచ్చు నని విదితమగుచున్నది. 144 శెక్షనును వాక్స్వాతంత్ర్యమును అరికట్టుటకును, రాజకీయాందోళనమును నిరోధించుటకును ఉపయోగింప వీలగునని, కొంతకాలము క్రిందట ఎవ్వరయినను తలచియుండిరా? కాని, దీని ప్రయోగము సర్వసాధారణమయినది. ఇటులనే

151 శెక్షను ప్రయోగము గూడ, నికమిద సర్వసాధారణము గావచ్చును. ఇట్టి స్థితిలో నూతన నిర్బంధచట్టములను నిర్మించుటకు కారణమెద్దియో తెలియదు. అడ్డరకము జనరలుగారు గమనింపవలసిన విషయ మొకటిగలదు. ప్రసిద్ధనాయకులను అసమానించుట కీచట్టము నుపయోగించుట పాడియగునా కాదాయని, వీరు విచారింపవలయును. అరెస్టుల గావింపకముందు, లామెంబరుగారితో గాని, హోం మెంబరుగారితో గాని, పోలీసువారు సంప్రదింపలేదని, అంగీకరింపబడెను.

పోలీసువారే సర్వబాధ్యత వహించిరి. నిర్బంధింపబడిన నాయకులు చేయదలచిన ఘోరనేరములేమి? ఆ సంగతిని హోం మెంబరుగారు తెలుపరయిరి. పోలీసువారి కిట్టి సమాచారమును చెలిపిన వారెవరో, చెప్ప వీలులేదనిరి. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును, స్వామినాయుడుగారును ఇచ్చినపూచీ ఏమి? వారు వ్రాతమూలమున ఎట్టిపూచీ నిచ్చియుండలేదు. ఎట్టి వరకులకును వారు వ్రాతమూలమున బడంబడి యుండలేదని, ప్రభుత్వమువారే అంగీకరించుచున్నారు. కాని, లిఖితపూర్వముగ పోలీసువారేమియు గోరియుండలేదని ప్రభుత్వసభ్యుడు చెప్పిన సంగతిని, వెంకటప్పయ్యపంతులు గారిదివరకే నిరాకరించి యుండిరి. పోలీసువారు గోరినను, పంతులు గారి కెట్టి వాగ్దానమును లిఖితపూర్వముగ నిచ్చుట కంగీకరింపక బోయిననియు, పిమ్మట పోలీసువారు తమంతట తామే నిర్బంధితులను విడిచిపెట్టి రనియు, ఇదివరకే ప్రచురింపబడెను. పంతులుగారు వాగ్దానమున మాత్ర మెట్టి వాగ్దానము జేసిరి? శాంతికి భంగము కలిగించుటకు మీరు పూనుకొనెదరా యని యడుగగ, శాంతిని కాపాడుటయే తమయభిమతమనియు, అహింసయే తమ సాధనమనియు, వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు స్పష్టపరచిరి. ఈసంగతి, ఆంధ్రప్రముఖుల నడవడి నెరిగినవా రందరకును తెలిసిన సంగతియే. అహింసావ్రతబద్ధు లగు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు, అన్యథా ప్రవర్తించరని, తెలుపనక్కరలేదు.

పంతులుగారు చెలిపిన విషయములందు క్రొత్త జేమిగలదు? అదివరకు పోలీసువారికి చెలియని విషయ మేమి బయల్పడెను? ఆంధ్రప్రముఖులు ఘోరనేరములను చేయదలచినయెడల, నిట్టి నోటిమాట పోలీసువారి భీతిని బాపగలిగెనా? 151 శెక్షను ప్రయోగమును ఉపసంహరించుకొనుటకు, ఈ మాత్రము సమాధానము సరిపోవునా? ఈచర్య యంతయు విరుద్ధముగ దోషకమానదు. వ్రాతమూలమున నయినను ఎట్టి వాగ్దానము లేనపుడు, నిర్బంధితుల నెటుల విడిచిపెట్టిరో తెలియకున్నది. ఇంతకు పూర్వము అరెస్టులు జరుగలేదనియు, నాయకుల లాహ్వనింపబడి రనియు, సూచింపబడెను. కాని నిన్నటి దినము నలుగుర అరెస్టులు జరిగెనని, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఇట్టి అరెస్టులు జరుగుటకు పూర్వము నమ్మకమగు సమాచారము నెవరు చెప్పిరి? వ్యవహారము ముగియుటకే, ప్రభుత్వమువారు తమకు చెలిసిన నేరములవివరములను, తమకు, సమాచారము నిచ్చినవారిపేర్లను చెలిపి యుండవలసినది. ఇక ముందటినిలివార్తలకు పోలీసువారు చెవియొగ్గకుండ జేయుటకు వీలయ్యెడిది.

సైమను కమిషనువారే త్రోవన పోయెదరో, ప్రకటన గా లేదు. తుదివరకు వీరిత్రోవ రహస్యముగ నుంచబడెను. బహిష్కారపు టూరేగింపు త్రోవముందుగనే ప్రకటింపబడెను. అట్టితర, సైమను కమిషనువారికి నాయకుల డ్యుతగిలి శాంతికి భంగము కలిగించెదరని తలచుట కెటుల సాధ్యమగును?

కాంగ్రెసు నాయకులు అహింసాబద్ధులు. వారిలో నితరులు డికోనను, వారు ప్రతీకారము నలుపరు. అహింసారక్షణవిషయమై నాయకులు ఉపన్యాసములలోను ప్రకటనలలోను తెలుపుచునే యుండిరి. సందర్భముల నన్నిటి గాంచిన, ఆంధ్రప్రముఖులు నిష్కారణముగ నిర్బంధింపబడిరని స్పష్టమగుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రముఖులు రహస్యముగ నేకార్యము నలిపియుండలేదు. అన్ని సంగతులను ఎప్పటికప్పుడు బహిరంగముగ వెల్లడి జేయుచునే యుండిరి. అట్టి సందర్భములలో, రహస్యవర్తమానములపై పోలీసువారు సాధారణముల మిగుల విచిత్రము. రహస్యవర్తమాన మేమెంచినను, అరెస్టుల గావింపకముందు అది ఎంతవరకు నిజమో తెన్నగ విచారించి యుండవలసినది. నాయకులు నిర్బంధములో స్వల్పకాలమేయున్నను, స్వాతంత్ర్యనిరోధమున కెంతకాలము గావలయును? ఇకముందటి నిర్బంధములు జరుగవని తలచుట కెటుల వీలగును? ఏ పోలీసు అధికారి తలపెట్టినను, నాయకులు స్వాతంత్ర్యవిహీను లగుటకు వీలుండుచో, స్వచ్ఛకు తావుండజాలదు. పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు తెలిపినట్లు, నాగరిక దేశములందటి నిర్బంధములకు తావుండదు. నాయకులగతియే యిటుండ, సామాన్యులనుభవించు కష్టముల సంగతి ఊహించుట నులభసాధ్యము. ప్రజలస్వాతంత్ర్యములను కాపాడుట కయినను, జస్టిసుపక్షమువారు అడ్డరకమొట్టు తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుచేసి యుండవలసినది.

వీరు విశాలదృష్టినిగాని, దేశసాభాగ్యముపట్ల ఎట్టి ఆతురమునుగానిచూపక, తాత్కాలికస్వలాభదృష్టినే ప్రధానముగ మదిలెంచిరి. లా ఆర్డరులు ప్రజలపశేమయినగాని, ప్రస్తుతదృష్టిని తొలగిపోదు. స్వరాజ్యమును శీఘ్ర మగునంత కాలములోపల సంపాదించుటకు, ఇట్టి సంఘటనలు ప్రజలను పురికొల్పవలయును. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభింపనిది, ప్రజలస్వేచ్ఛ సురక్షితముగ నుండజాలదు. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము స్వరాజ్యమునకు వెంటనే చోటియవలయు ననుటకు, ఆంధ్రప్రముఖుల నిర్బంధ మొక్కటియే సరిపోవును. లా ఆర్డరు రక్షణ, ప్రస్తుతవిధానముక్రింద తిన్నగ సాగుచున్న దనుట, భ్రమదప్ప వేరుగాదు.

### సైమనుకమిషను ఉల్లాసము

సర్ అన్నామలై చెట్టిగారిచ్చిన విందుచే సైమను కమిషనుసభ్యులు లుబ్ధుగిరి. సైమనుగారు చెట్టిగారి వితరణబుద్ధిని స్థాపించిరి. సైమను కమిషను రిపోర్టు ఎంతపోడపుగ నుండునో, దీనిని తయారుజేయుట కెంతకాలము పట్టునోయని, బరహోం ప్రభువుగారు ఆశ్చర్యముచూపిరి. లేబరు పక్షమువారు రాబోవు ఎన్నికలలో తప్పక విజయము గాంచెదరనియు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు



సైమను సంస్కరణములను ఆమోదించి కొనసాగించెదరనియు, హర్షపారకగారు పలికిరి. లేబరు పక్షమువా రధికారమునకు వచ్చినను, ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచుటకు మారుగ సైమను సంస్కరణములనే సాగించెదరని, ఇందుమూలమున స్పష్టమగుచున్నది. లేబరుపక్షమువై భారతీయు లికమీద నెట్టి ఆశ పెట్టుకొన నక్కరలేదని, యూహింపవచ్చును. శంకరన్ నాయుడుగారు, కమిషను నెదుర్కొనిన కష్టములను వివరించిరి. స్వపరిపాలనమున కర్హమయిన కేనడా విషయమున డర్బాం ప్రభువుగారు గావించిన పరిష్కారము సులభ సాధ్యముగ నుండె ననియు, జాతిమతభేదములతో నిండి ఐకమత్యవిహీనముగు హిందూదేశమునందు ఎదుర్కొనవలసిన సమస్యలు మాత్రము పెక్కు చిక్కులతో గూడుకొనియున్నవనియు, శంకరన్ నాయుడుగారు చెప్పట చోద్యము. కేనడాతోగూడ జాతిమతవైషమ్యములు హిందూదేశమునందువలె వ్యాపించియుండె ననియు, స్వపరిపాలనాప్రదానమే ఇట్టిదుస్థితిని మాన్పె ననియు, చరిత్ర చెలుపుచున్నది. కేనడాలో మతమునకు సంబంధించిన పోరాటములు తరుచుగ జరుగుచుండెను. శంకరన్ నాయుడుగారు హిందూదేశమువిషయమై లేనిపోని భీతి జూపుట వింతగనున్నది. సైమను బహిష్కారము దేశమున బలముగ నున్న దనియు, ముఖ్య రాజకీయవాదులు సాక్ష్య మొసగలేదనియు మాత్రము వీ రంగీకరించిరి. ఈ సంగతిని సైమనుగారు గూడ గుర్తించుట మేలు. తమ విచారణ ఎటుల నిష్ఫలమో గ్రహించుట యవసరము.

రైల్వే యిబ్బందులు

భారత శాసనసభలో జరిగిన రైల్వేబడ్డెటు చర్చలో, పెక్కు ఇబ్బందులు బయల్పడెను. మూడవతరగతికేట్లను దూరప్రయాణికులకు మాత్రము తగ్గించుటవలన ప్రయోజన ముండదు. దూరప్రయాణము చేయు మూడవతరగతివా రంతగ నుండరు. స్వల్పదూరములకు ప్రయాణము నేయు వారే అధికముగ నుందురు. వీరి సంగతిని ఎన్నడో విచారించెదమని నర్ జార్జి రీసీగారు చెప్పిరి. రైల్వేలలో జరుగుచున్న జాతివిచక్షణగూర్చి చర్చ జరిగెను. ఈ విషయమునను ప్రభుత్వసభ్యుడు సరియైన సమాధాన మొసగకపోయెను. రైల్వే పరికరములను కొను విషయమున ప్రభుత్వమువా రవలంబించుచున్న పద్ధతిని, పండిత కుంజ్రాగారు విమర్శించిరి. స్టోర్సుశాఖ కీ పనులను వప్పగించ వీలులేదని, రీసీగారు జవాబిచ్చిరి. యాత్రానమయములందు రైల్వే ప్రయాణికుల యిబ్బందులను వర్ణింప నలవిగాదు. ఇట్టియిబ్బందులను తీర్చుకుండ రైల్వేల వ్యయమును పెంచిన మాత్రాన ప్రయోజన ముండదు.

ప్రత్యేకకర్నాటరాష్ట్రము

ప్రత్యేక కర్నాట రాష్ట్ర నిర్మాణము విషయమై విచారణ నలుపుట కొకసంభవమును నియమింపవలయునని, డాక్టరు రామారావుగారు స్టేటు కౌన్సిలు సభలో తెచ్చిన తీర్మానమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువా రెదిరించుట శోచనీయము. కర్నాట రాష్ట్రమును, నైహూ కమిటీవా రామోదించి

యుండిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగ సిద్ధాంతము ఆకర్షవంత మయినను, పెక్కుకష్టములు గలవని, హెయిగుగారు నడిపిరి. ఇట్టి కష్టములను విచారించుటకే, రామారావుగారు కమిటీని కోరి యుండుటచే హెయిగుగారివాదము నిలువదగినదిగాదు. సైమను కమిషనువా రన్ని విషయములను విచారించెదరని చెప్పట విచిత్రము. ఈరీతిగ ముఖ్య విషయములను త్రోసివేయుట, ఆశాభంగపాతువగుచున్నది. భాషాప్రయుక్తవిభాగము గోరువారందరును ఈ సమయమున కలసి పనిచేయుట యవసర మగుచున్నది.

విందు నెవరిదప్పి?

రామస్వామి మొదలిగారు, సైమను కమిషను వారికి విందిచ్చినపుడు, స్వంతముగ నిచ్చిరాకార్పరేషను అధ్యక్షునిహోదాతో నిచ్చిరా యని వితర్కింపబడెను. కాని, మొన్నటి దినము జరిగిన సభలో, తాము అధ్యక్షునిహోదాతోనే విందిచ్చితిమని, రామస్వామి మొదలిగారు చాటిరి. విందు విషయమై కార్పరేషను వారెట్టి తీర్మానము గావించలేదు. వారి యంగీకారమును అధ్యక్షులు గైకొని యుండలేదు. స్వాగతతీర్మానము గావించబడెనుగాని, విందును గూడ తామియవచ్చునని అధ్యక్షులు భావించిరట. అటులగుచో, కార్పరేషను ఖర్చుపై విం దొసగి యుండవలసినది. కాని, ఖర్చును మాత్రము రామస్వామి మొదలిగారే భరించిరి. కార్పరేషనుపై గల దయచే వీ రిటుల గావించిరి గాబోలు! సైమను కమిషనురాకచే, వీరి వైఖరి చిత్రవిచిత్రరీతిని మార్పుపెట్టించుచున్నది.

విదేశవస్తుదహనము

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు, స్వదేశ వస్తుప్రోత్సాహమునకు విదేశవస్తుదహనమొక సాధన మని గుర్తించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు ఏర్పాటుచేసిన బహిష్కార విధానమునందు, ఈ సంగతి తేటపరుప బడెను. విదేశవస్తుదహనము విషయమై ఎట్టిచర్య దీసికొందురని, పిల్చరుగారు ప్రశ్నింపగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీసికొనదలచిన చర్యలను ముందుగ ప్రకటించ వీలులేదనియు, ఇట్టి దహనమువలన కీడు మూడుననియు, వికటరుటను గారు పలికిరి. విదేశవస్తుబహిష్కారము విషయమున గూడ, దేశము నిర్బంధముల పాలగునని యూహించుటకు, వికటరుటనుగారి నుడువులు ఎడమిచ్చుచున్నవి.

రహస్యపు టొడంబడిక

రహస్యపు టొడంబడికలను రద్దుచేసినగాని, ప్రపంచశాంతి సురక్షితముగ నుండదని, కీర్తికేషులగు మైడెంటు విల్సనుగారిదివరకు ఖండితముగ బలికియుండిరి. ఇట్టి యొడంబడికలే యుద్ధకారణమయ్యెనని, వారి తలంపు. ప్రాన్సుకును, బెల్జియమునకును మధ్య రహస్యపుటొడంబడిక యొకటి గలదని యొక డచ్చి పత్రిక వెల్లెబుచ్చెను. కాని, ఇది వట్టి కల్పనయని బెల్జియముమంత్రి దెలిపెను. రహస్యపు టొడంబడికల కికమీద తావుండదని నమ్మదము.

ఎక్సైజు రాబడి

మద్యపాననిషేధప్రచారము నలు పుటకు, ఎక్సైజు మంత్రిగారు నిశ్చయించిరి. ఇట్టి ప్రచారము వలన ప్రయోజనముండునని మంత్రిగా రెంచుచున్నపుడు, ఎక్సైజు రాబడి తగ్గుట సహజముగద. అందుకు మారుగ ఎక్సైజురాబడి అతిశయించునని యూహించుట వింతగాదా? ఎక్సైజు రాబడి తగ్గుకుండ, మద్యపాననిషేధము కొనసాగు టెటులో తెలియదు. నిషేధప్రచారమువలన ఎంచదగిన లాభముముండదని, మంత్రిగారు భావించియుందురు.

మైసూరు పత్రికాస్వాతంత్ర్య నిరోధము

పత్రికల ప్రాత్ర లైసెన్సులు తీసివేయబడెననియు, నిందువలన ఏబది పత్రికలకు వైగ నష్టము గలుగుచున్నదనియు, నికమీద పత్రికలను ప్రచురించుటకు క్రొత్త లైసెన్సులు గావలయుననియు, నేటి వార్తలు దెబ్బబుచ్చుచున్నవి. మైసూరు నందు పత్రికాస్వాతంత్ర్య మీరీతిని నిరోధింపబడుట శోచనీయము. ఈ విషయమై మైసూరుప్రజ లాందోళన నలిపి, తమజన్మస్వాతంత్ర్యములను కాపాడుకొందురని నమ్మెదము.

నిరుద్యోగుల ఊరేగింపు

నిరుద్యోగుల ఊరేగింపు లండనులో జరిగెను. వేనకువేలు ప్రజలు దీనియందు జేరిరి. గనుల పని వాండ్ర స్థితి దుర్భరముగ నున్నదని, వేల్పు యువరాజుగారు గూడ నిటీవల కనుగొని యుండిరి. కస్టమెంటు ప్రభుత్వమువారిని మాత్రము, వీరి కష్టములు కలవరపెట్టుటలేదు. కార్మికసమన్వయలను వీరు పరిష్కరింప లేరని వ్యక్తమయినది. ఇట్టి స్థితిలో రాబోవు ఎన్నికలలో, లేబరు పక్షమువారు విజయము గాంచుచో, ఆశ్చర్యము గలుగ జాలదు.

## పత్రికలవైదాడి

పత్రికాసంపాదకులకు శిక్షలు

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు పత్రికల కివ్వబడిన లైసెన్సులను రద్దుచేయుట

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 25:—“అయ్యో! లాలాజీ” “కరి శితులు బివమించుచున్నది” అను వ్యాకృతముల క్రోడంబితం డులకు “క్షుత్రియసంస్కార” అను హిందీ వారపత్రికాసంపాదకునిమీదను, క్రకాశమిమీదను 124 ఎ సెన్సు పనువరించి కేసులు లేబడెను. రాజధాని మాజిస్ట్రేటుగారు సంపాదకనక ఒక సంవత్సరము, క్రకాశమికి 6 నెలలు కరివశకు నిధించిరి. (ఫీ (వెను))

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు పాతలైసెన్సులను రద్దుచేయుట

బెంగళూరు, ఫిబ్రవరి 25:—పత్రికలకు ప్రదరించుట కై ఇవ్వబడిన ప్రాత్రలైసెన్సుల నన్నిటిని మైసూరు ప్రభుత్వమువాడు రద్దుచేసి యున్నాడు. ఈ ఉత్తరపు ననువరించి పత్రికలన్నియు కొత్తాయ సెన్సులను పొందవలసి యున్నది. (ఫీ (వెను))

## జ్ఞానాంజన నియోగికేసు

నిందితునకు వెయ్యిరూపయ్యముల జరిమాన

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 25:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కలకత్తాకు వచ్చినప్పుడు “ప్రభుత్వ విధానమును మార్పుటకు ప్రభుత్వమును అంత మొందించుటకు క్రతివాదివారి కిని శ్వాసయనమృతముగు హక్కుగలదు” అను వాక్యమును ఆచచ్చిరించి జ్ఞానాంజన నియోగిగారు కలకత్తా పీఠవియందు అంటించిరి. రాజధాని హాజిస్ట్రేటుగారు కేసును విధించి నియోగిగారికి వెయ్యిరూపయ్యముల జరిమాన తే. 1 నెల పైదశిక్ష చి. (ఫీ (వెను))

అధికారేతరనభ్యులఖండనము - ప్రతిపాదన వీగిపోవుట

ఆర్. త్రినివాస అయ్యంగారు ప్రతిపాదనను ఆమోదించుచు క్రి. ప్రా. 151 నెక్కును ఇంతవరకట్టి సందర్భములందు దెక్కడను ఉపయోగించబడ లేదనియు, అట్లుపయోగించుట కేవలము ఆకాస్త్రియమనియు తెలిసిరి. నేర మొనర్చెదరని అనుమాన మున్నంతమాత్రమైన ఈ నెక్కునుక్రింద నిర్బంధించుటకు గూడ అధికార మొనగుటలేదు, కాదు నేర మొనర్చెదరని నిశ్చయముగ దెలిసియుండవలెను. అంటియెగాదు. మరియొక విధముగ పదరు నేరములకు గల నిరోధించుటకు చిలులేనపుడే ఆ నెక్కును క్రింద చక్కదీసికొనుట కాస్త్రియమగు నేగాని లేనియెడలకాదని గూడ పదరు నెక్కునందు స్పష్టముగ దెలుపబడెను. కేవలము బహ్యములను, హంతకలను, దోషులను నిరోధించుట కిటు క్కు నుద్దేశించబడెను ప్రస్తుత సందర్భమున నవరిచె నీ నెక్కును ప్రయోగించబడెనో జూడు. అందొక రిదివరలో ప్రాంతావసర భలో సభ్యుడుగ వదిచేసి తనస్వార్థ త్యాగము వలనన, దేశ సేవావరాయణిత వలనను ప్రజలచే నత్యధికము మున్నుల నందచు, పూజనీయుడుగ వరిగణింప బడుచున్న ప్రజానాయకులం. మరియొకరు, ప్రస్తుతమా సభయందు సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడి సోదరసభ్యులచేతను ప్రజలచేతను. మిక్కిలి గౌరవించబడుచున్న ప్రమాఖుడు. మిగిలినవారు తమస్వార్థత్యాగము వలనన, దిరకాలముగ నిరంతరదేశాసేవా తరాయణిత్వముల వలన ప్రజల చేతనమానమగు గౌరవముతో వరిగణింప బడుచున్న ప్రజానాయకులం. చెన్నుపురి పోలీసుఅధికారులు సయమును కలువనున కేదోయొక విధముగు స్వాగతముల గన్నరువవలెనను ఆరుకరితో యుక్తాయుక్త విచక్షణజ్ఞానమును గొల్పొయి, 151 వ నెక్కునుక్రింద నీయాంధ్రప్రదేశ్ నాయకుల నిర్బంధించినటులు అన్యది. ఈ నె



కేసులు కల్పితము. ప్రభుత్వసభ్యుడు, స్వయముగా, అట్టి అభ్యుక్తులను గావించినా లేక పోలీసు అధికారుల సహకారమును పొందిక దెలిపి వారియందే దెలియవలెను.

జ్యోతిర్మహావిద్య సిద్ధాంతమునకు బదులయిచ్చు ఆంధ్రనాయకులను అరెస్టుచేయుటకు కారణమేమి? పోలీసువారు నిర్ణయించిన మార్గమునందా, ఊరేగింపును తీసికొనివెళ్ళక, మరేయొక మార్గమునందా తీసికొనివెళ్ళుటకు పట్టణమునందు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రకటించెను. 17 తేదీనగాని 18 తేదీనగాని పోలీసు అధికారులు-ఫలూని మార్గమునందా ఊరేగింపును తీసికొని వెళ్ళవలసినదని నిర్ణయించిరా? లేదు, లేదని ప్రభుత్వసభ్యుడే అంగీకరించెను. పట్టణమున గావించుట కనుక పోలీసువారు తరచుట గావించియుండినా? బహిష్కార వాదులు తమకు సౌకర్యముగనున్న ప్రదేశములనుండి తమ కనుకలను గెనెను. మార్గములను ఊరేగింపును తీసికొని వెళ్ళి రేగాని-పోలీసువారి యుత్తరవెళ్ళడం. అసలు నిరకరించుటకు పోలీసువారి యుత్తరవెళ్ళడం, ఆంధ్రనాయకులు వానిని తిరస్కరించుటలే అవకాశములేనపుడు, 151 నెక్సుక్రింద వారి సరస్వతీయలు ఎట్టివానినూ ఊహించుకొనుచున్నది. ఇట్టి చర్య ప్రతివారికిని దిగ్భ్రమ గొలుపుచున్నది.

అరెస్టుచేసిన పిమ్మట పోలీసువారిచర్య మురిత విచిత్రముగనున్నది. నిర్బంధితులను నాయకులు బహిష్కారముల నొనగలేదు. మాజీవాణిగా వాగ్దానమునన్నిటిని ప్రభుత్వసభ్యుడు తెలిపెను. అంత స్వంతమాదావాణి వాగ్దానముమీదనే, వదలివేయదగిన సేరకులైనయెడల పోలీసువారు ముందుగా అరెస్టు చేయక వారి నెందుకు అడిగియుండరాదు. రామదాసు తంతులగారి మాటమీదనే వదలివేయదగిన సేరకులైనయెడల అరెస్టుచేయక పూర్వమే, త్రినివాస అయ్యంగారిని, కాగేర్యరాయగారిని, రామదాసు తంతులగారిని, ప్రకాశం గారిని పిలిచి యందుగనే ఎందుకా వాగ్దానమును పుచ్చుకొనలేదు. పోలీసు అధికారులు మర్యాదలనువలె ప్రవర్తించవలెనను అభిప్రాయమున్నయెడల, వారు తప్పక ఈమార్గము ననుసరించి యుండెడివారు. ఆంధ్రనాయకుల యుద్ధించిరి తెలుపు అధికార తిరస్కారముగాదుగాని, వారి సరస్వతీయలతో పోలీసు వారిచర్య ప్రజలలో చాల ఆగ్రహమును గలిగించెను. కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రజలను కాంతింపజేయుచుండెను, ప్రజాకాంతి చాల భంగము గలిగియుండెడిది. ఆంధ్రనాయకులు, కాంతి భంగము గలుగకుండ, సంపూర్ణ దౌర్జన్య రహితమైన బహిష్కారచర్యచేయుచు సాగించుకొనుటకు మొదటిసారి ప్రయత్నించుచుండెడిది. దానినే వారు బోధించుచుండిరి. ఎప్పుడదీగినను గూడ, కాంతికి భంగము గలిగించుటగాని, దౌర్జన్యమును పురికొల్పుటగాని, తమ యుద్ధము గాదనియే వారు చెప్పివచ్చెను. నిజమేమిటో-వారు పోలీసు అధికారులకు బాబుచెప్పినట్లు-చెన్ననగరమున కాంతిని కాపాడుటకు వారు వచ్చిరి. ఈజబాబుకు పట్టుకొని, అదియే పూచీయని చెప్పి పంపివేసెడి వదలివేయుటజూడ, పోలీసు అధికారులు బుద్ధిపూర్వకముగ తెచ్చిపెట్టుకొనిన రౌంపిలోనుండి బయట పడ్డుటకేర జరుగలేదు నుండిరా వచ్చుచున్నది.

పోలీసువారి చర్యను జూడగా భారతీయులలో నగ్గర గుల్లెలవారి అత్యగౌరవహక్కులకు పోలీసువారి దయా దాక్షిణ్యములపై నెటుల ఆధారపడియున్నవో దెలియనగును. ఇట్టి నిరంకుశ చర్యల ఖండించి పెంతునే నిలిపివేయుట ప్రతి సభ్యునికీని ప్రధానధర్మము. కాననసభవారందరూ నేకగ్రీవముగ నీ చర్యను ఖండించెదరని వచ్చుచున్నాను.

పోలీసుల నలజడిపెట్టరాదు

దొరరాజుగారు, (నామినేటు) ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, కాంతిరక్షణకార్యకర్తలకు లగు పోలీసువారి విధులపై చాల ప్రయాసకరమైనవనియు అట్టితరీ, ఇట్టిస్వల్ప విషయములగుంచిగూడ పోలీసువారి చర్యలను విమర్శించు కాననసభవారు, పోలీసు అధికారులకు తొందర గలిగించుట న్యాయము గాదనియు నడిచిరి.

బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు

ప్రతిపాదనను బలపరచుచు నిలువనడిచిరి:-ఆంధ్ర నాయకుల నిత అగ్రాస్థియంగా ఆక్రమంగా అరెస్టు చేసినది పోలీసు అధికారులు తమంతట తామే చేశారో లేక ప్రభుత్వమువారియొత్తవలమీద చేశారో అదివారలో వారి కి దెలిసిన రహస్యమేగాని ఇతరతన దెలిసినదిగాను. ఏకేరం క్రింద అరెస్టుచేశారో ఇతరతన ఎవ్వరికి దెలియదు. కరెన్సు చేస్తున్నారని అరెస్టుచేయుటకు వచ్చిన పోలీసు అధికారుల నడిగితే త్రి ప్రాణి 151 నెక్సుక్రింద అరెస్టుచేస్తున్నామని మాత్రం చెప్పారు. రెండు మోటారు బళ్ళులతో కత్తుల కతా దులు కుట్రకును ధరించిన పోలీసులతోనే బేడెన్సులో నున్న కొలవకు పోలీసు అధికారులు 17 తేది సాయంత్రం మూడు గంటలకు ప్రకాశం తంతులగారి ఇంట్లో మేముతా కాఫీతీసు కుంటూవుండగా వారిచ్చారు. జిల్లానుండి వచ్చినవారము తా అక్కడ బసచేసి యున్నాము లేండి. పోలీసు అధికారుల వచ్చి ఏడుగుర చేర్చుచు చెప్పి వారిని అరెస్టు చేయుటకు వచ్చిరినని చెప్పిరి. అయితే వారు చేసే సేరము చేయుటకు మేమును వచ్చిరిమి-నుమ్మెందు కరెన్సుచేయలేదని మేముడిగిరి.

మాకేం తెలియదు-మా కిచ్చిన అరెస్టు లివి-ఆక్రమకారం చేస్తున్నామని వారవారు-అయితే యూనిఫార్ములతో వెళ్ళరాదు-బేడెన్సులో వెళ్ళవలెనని అనెను. మాకు వుండేదా-ఇట్లా ఎవరు పడితే వారు, ఏ బేడెన్సులో పడితే ఆ బేడెన్సులో వచ్చి వారం టు లేకుండా మిమ్మల్ని అరెస్టుచేయవచ్చుంటే ఎంతవారైనా పరే పోవలసిందేనా? ఇట్టి ఆక్రమపు అరెస్టుకు లొంగవద్దు, సేను రాను పొమ్మని చెప్పవలసినదని స్వామిగారికి చెప్పామని, అయిన ఎందుకాగలం తంతానని లొంగిపోయాడు. పోలీసువారికి కిత్త పనియెను అయితే తెలిసినయెడల, హంతకులను బహ్యులును పట్టుకొనడానికి ఏర్పరచబడిన చట్టమును, ప్రజానాయకులను ఇష్టమునచ్చినట్లు పట్టుకొని పోవడానికి ఉపయోగిస్తావుంటే ఇంత అవమానకరమును హిందూదేశములో ఎందుకు పుట్టామురా. వృద్ధులను తలలుతపోండాది.

అరెస్టుచేయబడిన ఆంధ్రనాయకులందరూ, దౌర్జన్యరాహిత్య సిద్ధాంతమును మరగా పెట్టుకొని వనిచేయుచున్నవార ననియు, పోలీసు కమిషనరుగారికి దెలియదా? ఒక్కొక్కరివెంటను అనేకమందిపోలీసు డిటెక్టివులను పెట్టి పున్నచి. లేనివిగూడా తెలిసికొనే ప్రభుత్వంవారి కివిషయం దెలియదా? అరెస్టుచేయబడిన ఏడుగు నాయకులను, క్రొత్తవారు గారే, అనేక పంపిణీయలుగా జాతీయోద్యమమున వనిచేయుచు బహిరంగముగా తమ సిద్ధాంతములను కార్యక్రమమును అనేక జోరకలనుండి ప్రకటించినవారనే ఇట్టివారు కాంతికి భంగం కలిగింపవచ్చునని ఎవరచెప్పిరి? ఆయిటలను కమిషనరు ఎట్లా నమ్మెను? ఆవునయ్యా వీరుచేసారని దెలిసిన మహానేరం ఏమిటి? ప్రజల ప్రవృత్తిలో ఏర్పాటుచేసిన రహదారిలో నడుచుటయో? రహదారిలో నడుచుట మాదా ఈ దేశీయులకు మా క్యకంటే ఘోరమయిన స్థితి వచ్చింది అసలూ విషయమైతే నా-ఎట్టి నిర్బంధంలేకందా, మన ఇష్టమచ్చిన త్రోవగుండా, ఊరేగింపును తీసికొని పోవలసినదని రాష్ట్రీయం మనమాజేతముతో పోట్లాడింది సేనుగాని స్వామివాయుడుగా రు గాదు, వెంకటప్పయ్యగారు గాదు. పాపం, నిరాయకులు! నా రానివయమును గురించే మాటలాడలేదు. ఇక పోలీసువారి చాటలెరి, వారికి తెలిసే "సమ్యక్మను" అయితేని, ఇట్లా పుంజి, భారతదేశములో, పిథులలో నేర్పుగా నడచుటకు భారతీయులకు, భారతనాయకులకు హక్కులేదా? ఏదో అంగ దేశమునండి ఎవరో సేనునుచ్చి పిథిలో నడుచుతుంటే, ఇంక భారతీయులకు ఆ పిథిలో నడచుటకు అస్సారము లేదా? ఈ విషయం తలచుకొనినపుడు, ఈ దేశంలో ఇంకా మనము ప్రజలమే అని అనుకోదానికి సిగ్గుగా వుంజి. ఆంధ్రదేశపు నాయక శిఖానులును దేశభక్త కొందా వెంకటప్పయ్య, కె. వి. ఆర్. స్వామిగార్ల సిద్ధియే అట్లా అయితే ఇక సామాన్యుల గరియేమా దెలియవున్నది. పోనీ పిరవో సేరంచేస్తే వారినయ్యా అనే అనుకొన్నదాని కెక్కడ అవకాశంవున్నదా? నైసుకమి వనువాడు ఎప్పుడునూ, ఏలానెడతారో, ఎవరికైనా తెలుసుకానా? ప్రవృత్తిగా తెలియకుండా రహస్యముగా నుంచారే. ఇకపిట అసమీపమునననా పెట్టుట కెక్కడ అవకాశమున్నది? అట్టినితిలో దారుణకృత్యాల చేసేవారి కుపయోగించే నెక్సును దౌర్జన్యరహితమైన మహానాయకులమీద ప్రయోగించడం దానిని మనము సహించి పునశ్చింతంకంటే సిగ్గుచేటు విషయం మరి యొకటి లేదు.

అయితే ఆంధ్రనాయకుల అరెస్టులన కన్న పురిలో వార తాళంమాత్రము ఒకటవరకంగా జరిగింది. అంత అన్యాయము నకు దౌర్జన్యమునకు పిడికెట్టుకొని, వారి సరస్వతీన-న్యాయ కాన్త్రసమ్మతమైనవార మని బహాయికొట్టుకొనే ప్రభుత్వము వారేతనచర్యకు సిగ్గుపడాలిగాని దానివలన మా నాయకులకు మాత్ర మేమాత్రం నష్టంలేదు. సిగ్గుపడారు లేండి. లేకపోతే, బామినపమి ఇవ్వకపోయినా, వారిని తిరిగి వెంటనే విడిచి పెట్టుట ఏమిటి? ఎట్లాగనా వారిచేత ఏదో కాగితాలమీద సంతకములు పెట్టించారని కమిషనరుగారు 8 గంటలసేపు తంటాలు వేడారు. కాని ఫలం లేకపోయింది. ప్రభుత్వము వారు చేసిన ఈ అక్రమరీతికర్య, ఒక్క కాంగ్రెసువారికి సంబంధించిన స్వవహరము మాత్రమే నని అనుకొనవచ్చు. ఈ హిందూదేశంలో ప్రతిభారతీయుని నితి ఇంతే. కనుక ప్రతి భారతీయుడు ఏకగ్రీవంగా ఇట్టి పద్ధతిని ఖండింపవలెను.

విల్లలమూరి ఆంజనేయులుగారు

విల్లలమూరి ఆంజనేయులుగారు, పోలీసు అధికారుల చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచు నిలువనడిచిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు తమిషయము సంతస్వల్పవిషయముగ పరిగణించి, త్రోసివేయ జూచుటకు తీవ్రముగ ఖండించిరి. ప్రజలచే పూజనీయులగు తరిగణించబడి, గౌరవంబడు నాయకుల యెడల ప్రభుత్వమువారిట్టి దౌర్జన్యముల నొనరుచు చుండుట వలన నేన సహజ మిత వాద న్య భా వు లగు తనబోటివారనేకలు, దానిని సహింపజాలక అసహాయోద్యమ మున జేరుచున్నాం. ప్రభుత్వమువారానాయకుల నిర్బంధించుటలో, నిర్బంధించినది వారివ్యక్తులుగాదు. భారతదేశము యొక్కయు, ఆంధ్రదేశముయొక్కయు అత్యగౌరవమును కొందా

వెంకటప్పయ్య, కె. వి. ఆర్. స్వామి, పున్నయ్యగార్లుగార్లు వెంకటగువారి నావిధముగ నిర్బంధించుటలో ఆంధ్రదేశమునం తను నిర్బంధించిరి. వారి అరెస్టులన ఆంధ్రజాతీయులకు అత్యగౌరవమును భంగపరచిరి, ఆంధ్రుల హృదయమును గాఢముగ భేదించిరి. ఈవిధముగ తరిగించిన వదిలిన ఆంధ్ర జాతీయులకు ఈమెలము ఊరక బోవునదిగాదు, ఆంధ్రుల నీవిధముగ పరిభవించి, కుండీతముగ కప్పించుకొని పోవాలక, తమ తమబలమును జూచుకొని ప్రభుత్వమువారు మురిసిపోవు మండవచ్చును. కాని అహింసాశక్తియెదుట నడి వటావంప లేపోవును. పోలీసు కమిషనరు ఆంధ్రనాయకుల అరెస్టుచేసి, వెంటనే తన తత్వ తెలిసికొని వదలివేయ. వారినింకను కారాగారమున నుంచియున్నచో, ఒక్క కొందా వెంకటప్పయ్యగారి సహాయము, వెయ్యిమంది కొందా వెంకటప్పయ్యగార్లు ఆంధ్రదేశమునుండి తరుగి తెచ్చి ప్రభుత్వమువారి సవాలు నంగీకరించెదవారు. తమిళ నాడు నాయకులు గూడ ఏమాత్రమును కనుకబడెదవారుగాను. ఆంధ్రులను తమిళులను విడదీయుటకు అధికారులు గావించు ప్రయత్న మేమాత్రమును ఫలించజాలదు. అధికారుల చెవరింపులను, కారాగారములను ఆంధ్రులు భయపడుచువారుగాను. ఆరోజులు గడచిపోయినవి. హృదయపూర్వకముగ కేరీరను నగ్ని కర్పణ మొనరింపగల ఆధ్యాత్మిక ప్రభావముగల భారతజాతి కారాగారములకు భయ పడునని భావించుట పొరబాటు.

అడ్డకేటు జేసరలు.

అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు (అడ్డకేటుజనరలు) పిమ్మటమాటలాడుచు వారిని నిర్బంధించుట కవసర మున్నదా లేదా, వారినిగురించిన వచ్చిన ఆమాకిని కస్టోనియమా కాదామను విషయముతో తనకు ప్రస్తుత తదనియు అవని ప్రభుత్వసభ్యు నిదనియు, కాని అయి అరెస్టుచేయుటకు పోలీసు కమిషనరు ను కధికారము గలదనిమాత్రము దెబ్బతు చట్టమునందలి నిబంధనల నుదాహరించిరి.

గా. వి. ఆర్. ఉస్మాన్ సాహెబుగారు ప్రభుత్వము వారి తరపున ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, పోలీసు కమిషనరు 18 వ తేదీన కాంతిని కాపాడుట కొనసెసిన ఏర్పాటులకు దేశమంత యొక్క జుకతోనుండవలెననియు, పోలీసు అధికారులు నిర్ణయించిన మార్గమునగాక తొక మార్గమున ఊరేగింపును తీసికొని వెళ్ళుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారని పోలీసు అధికారులకు దెలియుటచే వారి సరస్వతీచేరినియు, కాంతికి భంగము గలిగింపమని వాగ్దాన మొనర్చిపిమ్మట వదలివేసినయి, ఇందు ఆక్షేపణ మొద్దిలేదనియు, పోలీసు కమిషనరుగారిని తాము అభినందించు చున్నామనియు నడిచిరి.

ప్రతిపాదన విగ్రహపుట

ఎ. రంగశాఖ మొదలియారగారి ప్రతిపాదనపై చర్య విరహింపబడెను. ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టుగా 55 గురు అనుకూలముగను, 49 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతులనొసగుటచే విగ్రహపుట. నామినేటుకు సభ్యులలో భిము య్యగారు అనుకూలముగ నోటుజేరిరి. ఎస్. వెంకయ్యగారు కలపకుక గుండిరి స్వరాజ్యకక్షమువాడును స్యరిక్ర వక్షము వారును ప్రతిపాదన కనుకూలముగ నోటుజేసిరి. బి. రామచంద్రారెడ్డి, వెంకటగిరి మహా రాజాగారును జస్తికు తక్షము వారు, మంత్రివర్గ వక్షమువారు యూనియన్ సభ్యులు అధికారసభ్యులు ప్రతికూలముగ నోటు జేరిరి.

మద్రాసు శాసనసభ

మదరాసు, 26 ఫిబ్రవరి:-చన్న పురి శాసనసభయం దీదినమున శ్రోత్రితముల యంతరము ఆరిక సభ్యుడు 1929-30 సం. అయ్యయకట్టికను ప్రవేశ పెట్టుచు నువస్థానించెను. అంతటితో నీదినమునకు సభ ముగిసెను. తిరిగి 29 తేదీన సమావేశమగును. మార్చి 2 వ తేదీవరకు అయ్యయ కట్టికపై చర్యజరుగును. పిమ్మట తిరిగి 11 వ తేదీన సమావేశమగును. ఆ దినమున అధికార కార్యక్రమము చర్చింపబడును. 12 తేదీనం దియు దిమాండులపై వోటింగు జరుగును.

గొల్లపల్లి రాజాగారి రాజీనామా?

దెజవాడ, ఫిబ్రవరి 28:-మద్రాసు శాసనసభలో భూస్వాముల ప్రతినిధియగు గొల్లపల్లి రాజాగారు తన సభ్యత్వము నకు మార్చి నెలలో రాజీనామ ఇచ్చెదనని తెలియచున్నది. పితామహ మహారాజాగారి కీసాన మొసగుటకై పిద రాజీనామా ఇచ్చుచున్నారని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

144 శెక్కునును ఉల్లంఘించుట

కల్వారు, ఫిబ్రవరి 28:-144 శెక్కును ఉల్లంఘించుట శల్లంఘించిన స్వామి మమ్మగనందగారు నిన్నటిదినము అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)



గవన

57

శ్రీ లోకా హార వేదావరులలో స్వాగతము

అ మా ను ల్లా రా జు గా రి న భ లు, బా చా సా కో గా రి యే ర్పా టు లు

శ్రీ లక్ష్మి బయలుదేరుట

28 వ తేదీని బొంబాయి ఖిలాఫతు కారా

లాహోరులో మొదటి అవ్వటుటుకు

వృత్తికకు తంతివా ర్థనంపుట

హిల్లీ వెళ్ళుట

రికీ కృపమగు స్వాగతము నొసగిరి. మాలాశా మహమ్మదాల్లీ  
గారును ఢిల్లీతోనున్న ఆప్తుల రావుబారీయును అతనిపహా  
ద్యోగులను, ముష్టి కీఫయ్యతుల్లా, హాషనుబామీ, హఫీ దావూ  
దుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులను వచ్చియొండీరి. ప్రజలు నాడియ  
ఖానకే జరియి అని శకటబేయ్యయందీరి. నాడియఖానుగారు  
కొంచెము అలసటచెందినట్లు కనబడెనుకాని వచ్చిన శ్రమము  
లందని దర్శనవచ్చిన సంతాపబాదులతో నాడిరించెను.

“అప్పుడు దేశము మీకు పొరుగుననున్న దేశము కావున  
మీరా దేశమును ప్రేమించుట సహజము. సేనగాని నాకుటుంబమువారుగాని అప్పుడు రాజ్యాధికారము నెఱవూర్తియైన కౌ  
తలలేదని సేన మీకందరికిని విన్నవించుచున్నాను.” అని  
ప్రజలను ద్వేసింది నాడినఖానుగారు నుడిచిరి. ధిల్లీ ప్రేమనుట  
త్రెయ్యను అరగంటసేపు నిలిచినది. మాలా నా పుష్పమృదానీ  
గారు నాడినఖానుగారితో గూడ లాహోరు వచ్చిరి.

లాహోరుకు వెళ్ళుట

24 వ తేదీ రాత్రి ప్రేయస్ లో జాడీగ భానుగౌరును

పాతి సోదరులును లాహోరు రైలు స్టేషనుకు వచ్చి దరగాన వారికి స్వాగతమొసగుటకు కేలకొలిపిగా క్రబం రైలు స్టేషనుకు రావలెనని నిన్నుమధ్యాహ్నము లాహోరు నగరమునందంతును దండ్రిలా కేతుబడిను, స్వాగతమొసగుట గొత్త యేర్పాటులు చేయబడినవి.

అమీరు అమానుల్లాఖానుగారి

ಹೊರಾಟು

లావణ్యదుర్లో సభలు

28 వ తేదీని లాహోరులో సమయబలవన భారతసభ  
 క్రింది సమావేశము జరిగినది. “ఈ సభవారు అమానుల్లాగారి  
 వల్ల సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. అన్ని దేశములవాడును  
 అమానుల్లాగారి రాష్ట్రాధికారమునే ఆనందింపవలెను.” అను  
 తీర్మాన మాత్రముగా నామోడింపబడెను. అమానుల్లాగారికి  
 పంపుటకు ధనమును సమకూర్చుట కొకసంఘ మేర్పరుల  
 బడెను. ఆ సంఘమునకు అధ్యక్షుడుగా  
 డాక్టరు మహమదు అలీగారును, ఉపాధ్యక్షులుగా మాలానా  
 అహమదాలీ, మాలికు బరఖతాలీ, మాల్వీ నూరులుచుకుగార్లును,  
 కార్జన్‌వర్మిగా మాలానా డఫరాల్‌ఖానుగారును యెన్నుకొన  
 బరిరి. ఇకివరకు ముస్లిం అవులులుకు ప్రతికావేర్పరచిన నిధి  
 గూడ యీ నిధిలో చేర్చివేయబడెను. కావున ధనమును పంప  
 గోరువా రందరును లాహోరులో యీ సంఘమునకే వలం  
 వలెను.

అమీరు అమానుల్లా ఖానుగారు మసీదులో

నుపన్యాసిం-చుట.

కాండహోదలో పెద్దమనీసుడు అక్కిడి-సుమామారు తెగల ప్రతినిధులు వచ్చినపుడు అమీరు అమానుల్లాఖానుగా రుపశాస్త్రి పేరునూ నాణించిరి. "కాబూలు సగరమునందు నా ప్రజలను నా కోటనువదలి నేను ఔడలిపావులవలన నేను విప్లవకారులకు భయపడితివనిగాని లేక దేశ ద్రోహి నైతివనిగాని మీరు భావించెదరా? నేనట్టి భీరువనుగాను. నేనెన్నడును అత్యర్థమును చెంది యుండలేదు. నేను యోధుడనుగాన నాయుధములను ధరింపగలను విప్లవకారుల సెంతమాత్రమును లేక చేయును. ఏనిమీను మందైనను కాబూలులోనున్న శాకోటను నేను మరల వశపరుచుకొనగలను. నేను సమ్మిసవారందరును నావల్ల కృతఘ్నులైయిరి. కొందరుమంత్రులును జబరతును రాబబాదును నన్ను వంచిచిరి. ఈసమయము నుమానీయునివలె నాకడ నటించెను. "ఇటుపైని ప్రాణ నష్టము కలుగజేయుదులయే మీ అభిప్రాయమైనచో వెంటనే మీరు కాబూలునుండి వెదలిపోవలెను." అని ఆతడు నా కరిగించెను. నేనిపుడు కాబూలుపొరులను రాబించి పథిచేసి "నేను రాజ్యమును త్యజించినచో మీకు కష్టములు తొలగునా?" అని అడిగితిని. నేను రాజ్యమును త్యజించిన తరుకు కష్టములు తొలగునని వారు దైవసాక్షిగా ప్రయోమనచేసి చెప్పిరి. "ప్రాణనష్టము కలుగజేయుదులకే నేను మొదటినుండియు గోరుచుంటినని మీరెరుగుదురు. నేను రాజ్యాధికారముకొరకు ప్రాకురానువాడను కాను." అని వారికెరిగించితిని. నేను రాజ్యాధికారమును నాసోదరుడగు పర్వారు యిశాయకులాఖానుగారికి వశపరిచితిని. ఈసమయములు రాజు

ప్రహేళికా కౌన్సిల్ డాక్టర్లగుని వందించివేసి యాండాలు, కుంజవిజయము కలగుననియే వీరాలిందుచున్నారా? దేశమున కను మతమునకునుగూడ ప్రహేళిక మొనరించిన యావిష్కరకారులను శిక్షించుటకే నాటివికాంతము. నిరభయ నేషను ప్రయత్నించుచుండును." అని అనునట్లొకానొకరు నడిచిరి.

కాండహారుకు చెల్లిన పతినిధులలో నొకరు

తెలిపిన విషయాలు

అమీరు అమానల్లాఖానుగారి కడకు వెళ్లి స (తరిసిఫుల) నందరిని వారు చాల ప్రేమతో కాదరించి గౌరవించిరి. తరిసిఫులు మరల పెదలిహాపునపుడు ఒక్కొక్కనికి 1000 రూపాయలను ప్రయాణపు ఖర్చులనిమిత్త మిచ్చిరి. శేను కబురు వంపువరకును మీరు మీమీ స్వస్థలయ్యుటయందే యుండు డని తెలిపిరి. అమీరు గారు కాండహాగ చేసేవృత్తినందీయూ వయస్యమూ సిద్ధపడుదుమనీ యాజ్ఞాదు. అమీరుగారు మాడుసారులు ఘజినీకి వెళ్లిరి. ఘిల్జాయీ తెగవారు అమీరుగారి కధికముగా సహాయము చేసెదరని శేను నమ్మెదను. దేశమునందన్నీ భాగముల నుండియును తరిసిఫివర్తము లపారముగా వచ్చుచున్నది. అమీరుగారు స్వయముగా తరిసిఫివర్తముల నాదరించి సంభాషించుచున్నారు. ఇశా యత్తుల్లాఖానుగారు క్వేట్టాల్లవరకును తాబూజులో జరిగిన ద్రోహమును చూచి అమాను వెల్టాగారి కేటయును తెలియదు. ఆయీ ప్రతినిధి తెలిపెను.

(ప్రేమము)

అమానుషాగారి కరప తములు

“రమణను నెలావుచునో అంతకు పూర్వమునందో కా  
బూలును మట్టిదీంచెదను.” అని అమామల్యునిచే ప్రకటించబ  
డిన కథప్రకృతిని నివచనములు నగరమునందలిటను వదవలె  
ను, వానిచేయబడి ప్రజలు ప్రాణభీతిచే నగరమును వదలి పారి  
పోసాగిరి. “అటుల పారిపోదలచినవారి నందఱి కిది నమమా  
కిచ్చించెదము. వారి ఆస్తిసంపత్తు లక్షకలయొందము” అని  
కాచానాథునిగారు నగరము నందు దుండో శాసించెను. అ  
టుల పారిపోవుచున్న వారిని పదిమందిని జిల్లుకొని చెరియొక  
వత్సరము కఠినితన విధించి ఆతడు వారిని కారాగృహమున  
బంధించెను. ప్రజలు చాల భయభ్రాంతులై యున్నారు.

కొబ్బూరిలో జి. గానమా వేశమునకు

వ రా టులు

ఈ సభను జరుపుటకు బాచాసాతో గారు  
15 మందిని సత్కారమున సంఘము  
గా నేర్పరచెను. వీరితో నలగుదు మాక్రమే కాబూని వట్టా  
చానులకు తక్కిన 11 మందియును తోపాడియునుండి వచ్చినవా  
రే. ఈ సంఘమువా తిరతవినయములతో బాచాసాతో గారికి  
సలహాసంఘముగా గూడ పని చేయుచున్నార.

బాచాసాకో గారు సెన్కమును సిద్దపరుచుట

పద్య పాల్కులుగారి కాలమునను పిమ్మట అమాతల్ల  
గారి కాలమునను మిఁటరి ప్రెయినింగికాలేటి ప్రెస్సికాల్లుగా  
నుండిన జనరలు మహామరు ఉన్న గారిని సై నికులకు నేర్పుటకు  
బాచాసాలోగారిపుడు నియమించెను. 1918 లో నితనిని యేల  
నో దేశమునుండి పడలగొట్టిరి. ఇతడు 1914 లో యుద్ధవింధి  
తుడుగా సె సానరు చెరసాలతో నుంచబడెను. అమాత పాల్కు  
ల్లాఖానుగారు ప్రత్యేకముగా సిఫార్సు చేసినందున నితనిని చె  
రసాలనుండినదలిరి. కొహిడీరునునందు బలవంతమున సేనతో  
చేర్చబడి కాబూలుకు పంపబడినవారిలో కొందరికిరకు సారి  
పోయినందున యిపుడు వచ్చెడువారినందరిని బాచాసాలోగారు  
నిర్బంధమునందుంచుచున్నాడు. అటుల పారిపోయిన సై నికుల  
లో పంపబడినవారినతడు కలిసముగా శిక్షించుచున్నాడు.

భిరంగులను దొంగలించుట

సిద్ధార్థుని జగతిని పాదునుండి నాలుగు అర్బుల వరకు  
అను దీక్షలవలనను ఫిరంగిని నాలుగు ముక్కలవరకు అను  
అవహరించి రహస్యముగా తీసుకొనిపోవుచుండగా బోరానంద  
(బిడిషుకప్ప) అదొక్కరిని పట్టుకొనిరి. అని యాపును  
తై బరు పోలికల యే జెంబునను నున్నది. అప్పుడు దేశమున  
కొకరాజు నిరంజనవరకును యీ ఫిరంగుల నెవరికిని వశపరచని  
తెలియదున్నది.

పెషావరులో ఆప ను , శ్రేణు వ జైతు

ఇప్పుడు సామాన్యలో ఆస్తులు లేవును యేదెంటుగానున్న  
యితడు బాచాసాలో గారి అధికారమునంగీకరింపలేదు. బాచా  
సాలో గారిచే నియమింపబడిన క్రొత్త మొదొంగీ కితము యీ  
అధికారమును పతనపరచలేదు. అందువలన 23 గంటలలో అధికా  
రమును, ధనమును పతనపరచలేనని బాచాసాలో గారతనికి తంతి  
వార్తనంపిరి. అతడు సామాన్యలో నున్న వర్తకులతో సొంతాచి  
ంచెను. “ఆస్తులురావ్యాపకరయెడలో స్థిరపడువరకును పాప  
పరిశిషి సత్యమరపాలనని” అతడు మరల తంతి వార్త నంపెను.  
అతనికడ నిప్పుడు 8000000 రూపాయలున్నవి.

టను జరుగుచు నేయున్నది. లాలపూరానుండి చాలనుండి భారతీయులను నిక్కులునుగూడ వచ్చిరి. నకీబుసాహెబుగారు వారికొర కొకవిందు (కన్నబ్బ) వినోదమును జరిపి అందులకు వారివద్ద కొంతసామ్మ పుప్పుకొనెనని నిక్కులు తెలిపిరి. మొత్తము రి 9 మంది వచ్చిరి. వారికి పెసా వరుతో ఘనమగు స్వాగత మిచ్చబడెను. జలాలబాదులో (బ్రిటిషు రాయబారిశానున్న జహంగీరు ఖాను గారు యింకను నకీబుసాహెబుగారియొద్దనే యున్నారు. ఇప్పుడు కాబూలులో బ్రిటిషు రాయబారి కార్యాలయమున నాజరు హనుమతుఖానును ఒక అర్ధర్షియును మాత్రమే యున్నారు. కాండహారులోను జలాలబాదులోను నున్న (బ్రిటిషు రాయబారిలగుడ రెండురోజులలో వచ్చెదరు. ప్రాన్సుయ టలీ రాయబారి వర్తమాలు యిషివరకే కాబూలునుండి వచ్చెను. జర్మనీ, రష్య, టర్కీ, పెరిష్యువేకముల రాయబారివర్తమాలు మాత్రమే యిప్పుడు కాబూలులో నున్నది. (అ. (తె)

### చెన్నపురి శాసనసభ

యకుల అరెస్టుగూర్చి ప్రశ్నితరములు

అల్లులు సామిదుఖానుగారు

ప్రశ్న:—ఏ, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ క్రియలు కొందా వ్యయ్యి, కె. వి. ఆర్. స్వామిగార్లు మరొకరింద 17 వ తేదీన అరెస్టుకాబడుట నిజమేనా?

వి, వారంట్లు లేకనే వీరు అరెస్టుకాబడిరా? అట్లుగానో నాదీ?

వి, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడు యొక్క 151 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుకాబడిరా? అట్లుగానో, వారిని అరెస్టుచేసిన పోలీసు వీరిగూర్చి యెట్టి భోగట్టా చేరియుండెను?

డి, పోలీసువారికి వీరితో నోట్లోక్రూరి గురించి భో

బొంబువైన దెవరు?

అతడు, ఇ, వీరు ఆసనమునే విడుదల కాబడిరా?

హన్ ఎఫ్, వీరిఅరెస్టు, విడుదల ప్రభుత్వమువారికి తెలిసి బయలుదేరి, లేక వారియు త్రవవుపైనిగాని, గావించబడెనా? మీరుగ, ఈ సాయకల అరెస్టుగూర్చి ప్రభుత్వమువారిను అరాజకానిక పరిపిరా? అట్లుగానో, విచారణయొక్క ఫలిత

దట ప్రభుత్వమువారిచే నెట్టివశ్య దీనికోబడినట్టి టకు కలబాటు:—ఏ, గౌరవప్రభువారే తేల్చొనబడిన పై రని సలహతో గూడ నలుగురు అరెస్టుకాబడిరి.

సం, ఏ. సి. డి, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడుయొక్క 161 కలం క్రింద వారంట్లు లేకుంటే వారు అరెస్టుకాబడిరి.

నోంద, ఇ) అవును.

నోంద, లేదు.

నోంద, ప్రభుత్వమువారు దర్యాప్తుగావించి పై జవాబుతో జేరేమైన భోగట్టా సంపాదించిరి.

అతడన సి, ఓవిరెడిగారు

ప్రశ్న:—ఏ, గత 17 వ తేదీన క్రియత జేరేభక్త భంగముకలవ్వయ్యి, శున్నయ్యకాస్త్రీ, కె. వి. ఆర్. కాన్యాయుడు, గార్లు యెట్టి కేరముపైని యెందుకు అరెస్టు కాబడిరి.

(ఫా) వీరి అరెస్టుసమయమున వీరిపై నేరముదెచ్చుటకు రాజకీయ భోగట్టా యెట్టిది?

సి) అరెస్టునకు ముందుగా యీ విషయముగూర్చి జేరేమైననో, లామెంబరు లేక హోమమెంబరు నెలనా గావించబడెనా?

సం, ఏ) అరెస్టుముందుగా యీవిషయముగూర్చి పోలీసు వలెప్పుకేటు జనరలుగారి సలహా దీసికొనిరా?

వి, జవాబు:—(ఏ) మీది ప్రశ్న కొనగబడిన జవాబు బాగును, (సి) లేదు, (డి) లేదు.

సి, గోపాలమినహుగారు

ప్రశ్న:—గత 17 వ తేదీన క్రియత కె. వి. ఆర్. గారును మరి ఆరుగురును అరెస్టుకాబడుటకు, లేక అరెస్టు ట్టు వారిపైజారీచేయబడుటకు, గారములేవ్వి?

డి, అరెస్టుకాబడిన రెండుగురులతోగా యీ సాయకలు (వరకులమీద విడుదలకాబడిరి.

సి, వీరితో ముగ్గురు అరెస్టువారంట్లు జారీచేయబడిన జయకారెండుకు అరెస్టుకాబడలేదు?

గను, జవాబు:—(ఏ) మీది ప్రశ్న కొనగబడిన జవాబు చూడ జేరే.

లేదు, వ్యంతప్రాచీనైనగాని, లేక గా. వి. రామదా బాగారి పూచీపైని.

టర్, వీరిపై అరెస్టు వారంట్లు జారీచేయబడలేదు.

య, సి, ఓవిరెడిగారు

ప్రశ్న:—(ఏ) గత 17 వ తేదీన క్రియతలు కట్టాధి రామయ్య, మారయ్య ప్రకాశరావు

య్యగార్లపైని అరెస్టువారంట్లుజారీకు పోలీసువారు లావించుట నిజమేనా? వారంట్లు లావగలదేనా? ను, ఏవట్లుక్రింద పదరువారంట్లు దరఖాస్తు చేయబడి, తేల్చబడినను.

సి, అరెస్టు వారంట్లుజారీకు దరఖాస్తు చేయకపూర్వము గాని వీరిపై నేరము దెచ్చుటకు సంపాదించిన భోగట్టా

జవాబు:—ఏ, లేదు, డి, సి, ప్రశ్నలకసరము

అనుబంధ ప్రశ్నలు

సామిదు ఖానుగారు

ప్రశ్న:—ఈ యాంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ యెట్టివలలును నగలవిని ప్రభుత్వమువారు భయపడిరి?

జవాబు:—అధికారికచే జారీచేయబడిన ఆర్డరును వీరు ప్రజాకాంతిని భంగపరిచెదరని ప్రయత్నముగల భోగట్టా పోలీసుకమిషనరుకు చేరియుండెను.

డి, వారాయన రాజుగారు

ప్రశ్న:—పదరు భోగట్టాపైన తేల్చొనబడిన నలుగురి విచారణమేనా లేక మరొకరిని విషయమునకూ

జవాబు:—ఏడుగురిపైన.

ప్రశ్న:—తక్కినవారుగూడ నేటి అరెస్టు కాబడిరి.

జవాబు:—వారు అరెస్టు కాబడలేదు.

ప్రశ్న:—ఎందుచేత.

జవాబు:—ఎందుచేత ననగా, పోలీసు కమిషనరు వీరిని అరెస్టుచేయుటకుముందుగా, అరెస్టు అవసరములేదని పూచీ యొసగబడెను.

ప్రశ్న:—పూచీ యొసగబడుట మూజావాడిగానా లేక లిఖితముగానా.

జవాబు:—మూజావాడిగా.

ఏ, రంగనాథ మొదలియారుగారు

ప్రశ్న:—పోలీసువారికి యాదీగా వచ్చినవని చెప్పబడిన భోగట్టా కమిషనరు అరెస్టు కాబడిన సాయకలతో సంక్రమించి నంతనే అబద్ధమై పోయినదా.

జవాబు:—లేదు.

ప్రశ్న:—అయితే, వారెట్లు విడుదల కాబడిరి?

జవాబు:—వీరిమూలమున ప్రజాకాంతిని భంగము గలం గదని కమిషనరుకు పూచీ యొసగబడెను గావున.

ఆర్, క్రిమినల్ య్యగారు

ప్రశ్న:—ఇట్టి సందర్భములలో యెట్టి సాయకలపైని 151 సెక్షన్ ప్రయోగించబడిన నిదర్శన మొక్కటయినను హోమమెంబరుగారు జాపగలరా?

జవాబు:—వ్యవధి గావలెను.

సత్యమూర్తిగారు

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వమువారు రెప్పటనుండి యీభోగట్టా సంపాదించిరి?

జవాబు:—దానిని బహిరంగపరచబాలను.

ప్రశ్న:—క్రియతలు జేరేభక్త కొందా వెకటప్పయ్య, కె. వి. ఆర్. స్వామి, గార్లవంటి సాయకులు యెట్టిచర్యలనలన ప్రజాకాంతిని భంగపరిచెదరని ప్రభుత్వమువారికి తెలియలేదు బడెను?

అధ్యక్షుని జవాబు:—ఇది కుమ్రచాదము.

సత్యమూర్తిగారు:—లేదయ్యా. నేను యధార్థము తెలిసికొనలేతిని.

హోమమెంబరు జవాబు:—నాకు వ్యవధి గావలెను.

ఏ, రంగనాథ మొదలియారుగారు

ప్రశ్న:—ఈ సాయకుడు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవుల నల్లంఘించి ప్రజాకాంతిని భంగపరచెద రని హోమమెంబరు వారు నడిపిరి, అయితే సంయుక్తబహిష్కారపు టూలేనిపు పోలీసిన మార్గమేదయిన పోలీసు కమిషనరు ముందుగా నిర్ణయించి ప్రకటించెనా?

జవాబు:—వ్యవధి కావలెను.

ఆర్, క్రిమినల్ య్యగారు

ప్రశ్న:—ఏ తేదీన పదరు భోగట్టా చేరియుండెను?

జవాబు:—వ్యవధి కావలెను.

ఏ, కాశ్యపరావుగారు

ప్రశ్న:—ఒక ప్రత్యేకమార్గము ద్వారా ఈ త్రవకు నడుపబడినదనని వీరిని పోలీసువారు గోరియుండిరా?

జవాబు:—లేదు. అధికారుల యుత్తరవులను నేని నంబన నల్లంఘించెనరా యని వీరిని పోలీసువారు గడిగిరి. ఉల్లంఘించునని వీరు పూచీయొసగిరి.

ఏ, రంగనాథ మొదలియారుగారు

ప్రశ్న:—అరెస్టుకాబడిన సాయకులనుండి లిఖితము గా పూచీగోరడ లేదా?

జవాబు:—లేదు.

డి, ఎన్. మల్లయ్యగారు

ప్రశ్న:—భోగట్టా చేరియుండుట సర్కారులనుండి యా, లేక సానికపోలీసులనుండియో?

జవాబు:—భోగట్టా యెచ్చటినుండి వచ్చెనో నేను బహిరంగపరచబాలను.

రంగనాథ మొదలియారుగారు.

ప్రశ్న:—అరెస్టుకాబడిన సాయకుల పూచీకత్తుపై సంకేతముచేయ నిరాకరింపలేదా?

జవాబు:—ఏపూచీకత్తుమీదను సంకేతము బెట్టువలసిన టిగా వారు గోరబడలేదు.

సత్యమూర్తిగారు

ప్రశ్న:—తెయిలు పూచీకత్తుకాక, కొన్ని కార్తముల పై సంకేతము బెట్టువలసినటిగా వారు గోరబడలేదా?

జవాబు:—నాకు తెలియదు.

ఏ, రంగనాథ మొదలియారుగారు

ప్రశ్న:—తమవ్యంతప్రాచీన పైని విడుదలకాబడినవారెవరు? వి. రామదాను వంతులుగారి పూచీపైని విడుదల కాబడినవారెవరు?

జవాబు:—కొండా నంకటప్పయ్య, కె. వి. ఆర్. స్వామి గార్ల తమవ్యంత ప్రాచీ మీదను, కళా వెంకటరావు, జి. వి. శున్నయ్యకాస్త్రీగార్లు గా. వి. రామదాను వంతులుగారి పూచీ మీదను, విడుదల కాబడిరి.

సి, రామసోమయాజులు గారు

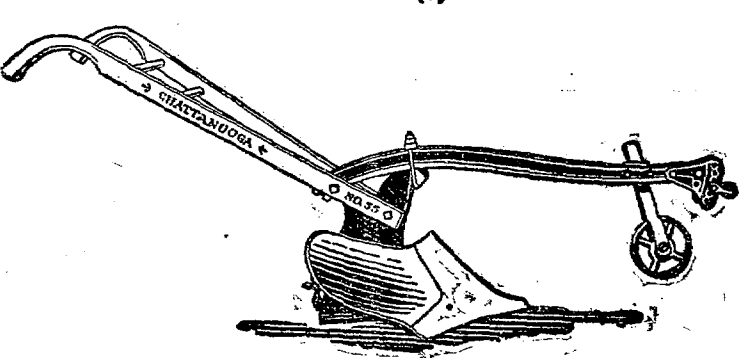
ప్రశ్న:—ఎవరయిన మేజిస్ట్రేటు ఈ త్రవపుపై వారు విడుదల కాబడిరా?

జవాబు:—లేదు.

ఆరోగ్యవారము:—గంబంజిల్లా క్రికెట్ కలం

యాకాయం దున్న బూరవిల్లి గ్రామములో 17-2-29 తేదీన జరుపబడెను. ఆరోగ్యనాటక ప్రదర్శన మొకటి అచ్చటి బడి పిల్లలచే ప్రదర్శించబడినది. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు రా. సా. ఆదిత్యారాయణరావునాయుడుగారు ఆరోగ్యవర్తకము గూర్చి యుత్సాహమున నటకలకు రి యాగ్యముల బహుమాన మొసగిరి. మెల్లు ఇకాస్సెక్టు రగు క్రియత థిరీ రావుగారు హతూచికమావలన మరణములు తగ్గుచున్నవని సవివరముగా నుత్సాహమును, వ్యాధినివారణోపాయములగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఈ యుత్సవముడు నుమాన 1000 మంది ప్రజలు పాల్గొనిరి.

ఇంటర్నేషనల్  
హార్వెస్టింగ్  
మాగ్నెట్



ఎట్టి మోటాపవ్వికైనను చేయగలుగునట్లు బలకరముగాను, గట్టిగాను తయారైనది. నిర్మాణముకడుసులభమైనది. ఉపయోగించుట కడుసులభము. విరుగుటకేమాత్రం వీలండదు. వ్యవసాయ సంబంధమైన వివిధరకముల నాగళ్లు, తదితర పనిముట్లన్నియు స్టాకులో నుండును.

**VOLKART**  
ENGINEERS

ఆర్. నియన్ వి. డి. మద్రాసు.

బొంబాయి, తూర్పుకొడి, కొచ్చిన్.

# ఎం. సి. సి. టెన్నిస్ పందెములు

సారాయణమూర్తిగారు రాజాలకుండుట

## కృష్ణస్వామిగారి విజయము

మద్రాసు క్రికెట్ క్లబ్బువారి యజమాన్యమున ప్రతి సంవత్సరము జరుగుచున్న టెన్నిస్ టూర్నమెంటును డి. సి. సి. పోటీపందెములు ఈనెల 21 వ తేది ప్రారంభమయ్యెను. మద్రాసునందు జరిగిన పోటీపందెము టెన్నిస్ టూర్నమెంటును గాంచిన సారాయణమూర్తిగారు మొన్న మొన్ననే టెన్నిస్ పోటీపందెములందు జరిగిన పందెములలో కేం (బ్రిడ్జి) సి. రామస్వామిగారి నోడగొట్టిన ఆంధ్రయువకుడగు యస్. కృష్ణస్వామిగారు, చెన్నై పురి వాసులకు చిరవరచితుడును కడచిన సంవత్సరము రజితపాత్రను గలచిన టి. వి. బాలగోపాలు గారు సింగిల్స్ పోటీయందు ముఖ్యులు. వీరిలో సారాయణమూర్తిగారు రాలేదు. కృష్ణస్వామిగారు కె. ఆర్. ప్రసాదు గారిని ఓడించిన చాంపియను బాలగోపాలు గారిని పైవలెనం దెడిరించెదరు.

డబుల్సునందుకూడ బాలగోపాలును వెంకట్రావు గార్లు యస్. కృష్ణస్వామి ఆర్. వి. వి. యస్. ప్రసాద్ గార్లకు కమలాకరరావు విశ్వనాథం గార్లకు ప్రజలముగ పోటీ జరుగనచ్చును. స్త్రీల సింగిల్సునందు పోటీదారులబట్టి చూడ వల్లనకన్య కులభేదము విజయము చెందునని తోచుచున్నది. బహుశః మొన్న మద్రాసు యునైటెడ్ క్లబ్ పోటీ పందెములందు జరిగిన కథయే ఈపందెములందు కూడ జరుగ గలదేమో!

## శనివారపు ఆటలు

శనివారమునాడు సింగిల్సునందు నాలుగు ఆటలు జరిగెను. సారాయణమూర్తిగారు రానందున ఎ. కుబ్బయ్యగారు గెలుపొందినట్లు పరిగణింపబడెను. కె. ఆర్. ప్రసాద్ గారు కులభేదము జి. యం. కుబ్బయ్యగారిని రెండుసెట్టులలో నోడగొట్టిరి. (6-4; 6-1) ఆర్. వి. హంటర్ గారు ఎ. నిస్సెట్ గారిని రెండుసెట్టులలో నోడగొట్టిరి (6-2; 6-0) గంటూరులో విజయము చెందిన కృష్ణస్వామిగారు ఆర్. చంద్రశేఖరను గారిని ఓడగొట్టిరి. ఈనాడు కృష్ణస్వామి గారు తన చాకచక్యమున నైపుణ్యమును ప్రకటించలేదు. చంద్రశేఖరనుగారు చూపదలచిన ఆకర్షణను సంతోషము కలుగు విధమున తాను ముందస్తును చూపని ఫేలవా కాలమును చూపిరి. అందుచే కృష్ణస్వామిగారు తన క్రతిభిమానులకు బదులు క్రతిభిమాని అటకు ఎదురాడుటతో తృప్తిపొందవలసి వచ్చెను. మొదటి సెట్టునందు ఇరువురు సమానముగ వచ్చుచుండిరిగాని కడవట్టి రెండు ఆటలన చంద్రశేఖరనుగారు గెలిచి సెట్టును పొందిరి. రెండవ సెట్టునందుకూడ మొదటి ఆరు ఆటలవరకు ఇరువురు సమానముగ వచ్చుచుండిరి. కాని చెరిమాడు ఆటలు గెలిచిన పిమ్మట కృష్ణస్వామిగారు చంద్రశేఖరను గారికి ఎడమవైపున ముడు ఆటలు గెలిచి సెట్టును పొందిరి. కట్టి సెట్టునందు కృష్ణస్వామిగారు మొదట గెలుచుచు తాను 5 గేములు గెలుచునరీకి చంద్రశేఖరనుగారు ఓటే గలిచిరి. ఈసమయమున మరల చంద్రశేఖరను తన క్రతిసామర్థ్యము లంతయు ఉపయోగించి రెండు గేములు గలిచిరి. కాని కృష్ణస్వామిగారు మరల రెండు గేములు పొందిరి. 7-5

## డబుల్సు

డబుల్సునందు ఓక్కటే ఆట జరిగెను. ఆర్. వి. హంటర్, ఆర్. వి. నరేంద్రులు డాక్టరు ఫ్రీమెన్ నిస్సెట్ గార్లు ఆడిరి. మొదటి సెట్టు 24 ఆటలవరకు జరిగెను. కడవటంబున నన్నుగార్లు గెలుపొందిరి. 18-11. రెండవ సెట్టునందు పీచెకు నిస్సెట్ గార్లు గెలిచిరి. 6-1. పీచెకుకుటచే ఆట చాలింపబడెను. ఇయాకజయవలను నిర్ణయించు మాడవసెట్టు సోమవారమునాడు ఆడబడును.

## స్త్రీలసింగిల్సు

స్త్రీల సింగిల్సునందు మల్లెనకన్య గ్రాహం కన్యకు రెండు సెట్టులలో ఓడగొట్టెను. (6-0, 6-4).

## మిక్సెడు డబుల్సు

మిక్సెడు డబుల్సునందు కానరాను స్మిత్ సి. హెచ్. మాలనగార్లు ఆరెక్టెండరు సతి బాలయ్యగార్లును ఓడగొట్టిరి. (6-2; 6-1) ఆయానుప్రయోజన ఎ. యస్. విజయనగార్లు కాన్స్ ట్రీట్ వతి కె. ఆర్. ప్రసాద్ గార్లును ఓడించిరి. (6-4; 6-1) కలర్బ్యునసతి టి. సింగారవేలు గార్లు కొలంసతి ఎలియటుగార్లును ఓడగొట్టిరి. 6-8; 5-7; 6-0

## ఆదివారము ఆటలు

మొన్నటిదినము డబుల్సునందు రెండు ఆటలు మాత్రమే జరిగెను. కె. ఆర్. ప్రసాద్, కె. ఎస్. రామస్వామిగార్లు రామనాథు రాజి కె. రామస్వామి అయ్యగార్లును ఓడగొట్టిరి.

ప్రకటన ఉచితము

# ప్రకటన ఉచితము

మీ వ్యాపారముయొక్క పేరున, మీ చిరునామాయును రజితర వివరములను యిక్కడు ప్రకటించబడుచున్నది

## అనైలెంప్రెస్ ఆల్బనాక్ అండ్ డైరెక్టరీ 1929

దక్షిణ హిందూజీక సింగిల్సు తెలుపు గ్రంథమున ఉచితముగ ప్రకటించబడుటకు వంతును. ఈ గ్రంథస్థపురుషులు తమ నామధేయమును, విలాసమును రెసిడెన్సి యులు సెక్స్ నులో ఉచితముగా ప్రయోగించుటకు వంతును. గ్రంథము మాద్రాసునందున్నది. సమాచారములు మార్చి 7 వ తేదిలోగా మాకు చేరునట్లు పంపవలెను.

## ఇప్పుడార్పరిచ్చువారికి డైరెక్టరీ ధర రూ 8

చిరునామా:— CHAKRAVARTHI Co., Mount Road, Madras.

6-0; 6-4 ఈ ఆటముగియగనే కె. ఆర్. ప్రసాదు, కె. యస్. రామస్వామిగార్లు టి. వి. బాలగోపాలు వెంకట్రావుగార్లతో ఆడి ఓడిపోయిరి. 6-4; 6-1.

## ఎస్. కృష్ణస్వామిగారు

రామస్వామి అయ్యగారి నోడించుట

సోమవారంనాటి ఆటలు వలుపురుప్రేక్షకుల నాకర్షించెను. ఏడుజరిక పోటీలు పరిష్కారమయ్యెను. అందు నాల్గవ సెట్టునందు రెండుపురుషుల సింగిల్సు పురుషుల సింగిల్సులో ఎక్కుడు ఆకర్షణీయముగనున్నది. ఎస్. కృష్ణస్వామిగారికి కె. రామస్వామి అయ్యగారిని (మధుర) జరిగిన పోటీ సింగిల్సు పందెమందు గెలుపొందగ వారికి నెంచబడిన ముగ్గురిలో నొకరుగలచే కృష్ణస్వామిగారి ఆటజూతులకు వలువులవచ్చి యుండిరి. కృష్ణస్వామిగారు అన్ని బంతులు అందుకొనుటకు మంచి జవాబులిచ్చుచుండిరి. ఈఆటగాండీరువురుకును మదరాసు కోర్టులు క్రాంతియెటచే అవియమునం దిరువురు ఒకవిధముగ నెలియగలరు. రామస్వామిగారు పొడగరియు అన్ని నైపులనండి కాగగ ఆడగల్గినవాడను అయినను మొదటి సెట్టు కృష్ణస్వామిగారికి గెల్చిరి. రెండవ సెట్టులో కీరు కొంచెము అతిక్యమవరచి 4-8 ఆటలతో ఓడిరి. కాని మాడవసెట్టులో అతిక్రమగాడి రామస్వామిగారికి బంతులు తప్పించుకొని ఎక్కుటయే తప్ప ఎదిర్చికొట్టుటకేమియు నవకాశమియ్యక 6-2 ఆటలతో గెల్చిరి. వీరికి కె. ఆర్. ప్రసాదుగారి నోడించుట లైనచో ఆఖరుఆటయందు బాలగోపాలుగారి సోరింప వలసియుండును.

ఎ. కుబ్బయ్య కె. వి. కుందరరావు గార్లు సింగిల్సుపోటీ కమగిర్చుచు జరిగెను. కుబ్బయ్యగారు ఎస్. సారాయణమూర్తిగారితో నాడవసెట్టునందు, కాని సారాయణమూర్తిగారు రానందున తరువాత అజ్ఞి కుందరరావుగారైరి. వీరు పోటీవారయ్యెను కడుచాకచక్య మనవరచిరి. కుబ్బయ్యగారు కాలుకొంచెము నొప్పిగనుండియు మొదటి సెట్టు 6-2 ఆటలతో గెల్చిరి. రెండవ సెట్టునందు కుబ్బయ్యగారు పేల్కొని యెక్కుడుకృత్తో నాడిగెల్చిరి. అప్పటికేఆటయియున్నను మాడవసెట్టు తప్పక గెలువలెనను వట్టుదలతో కోర్టుంతయు వడగిడిచు అన్ని బంతుల నెత్తుచుండిరి. కాని కుబ్బయ్యగార్లు నాక చెక్కుచెదరకండ నునాయనముగ నాడిరి. ఈసెట్టు 14 ఆటలవరకు కొనసాగును. చివరకు కుబ్బయ్యగారికి ఓడవలసివచ్చెను.

మిక్సెడు డబుల్సు ఆటలన్నింటిలో ప్రేక్షకులను కొని నవారేగెలిచిరి. ఆటలు చూడ నింపుగనుండెను.

## పురుషుల సింగిల్సు

ఎస్. కృష్ణస్వామిగారు కె. రామస్వామి అయ్యగారిని నోడించిరి. 6-8, 4-6, 6-2.

ఎ. కుబ్బయ్యగారు కె. వి. కుందర రావుగారి నోడించిరి. 6-8, 2-6, 8-6.

## మిక్సెడు డబుల్సు

కాంతెలు వారికుసతి బాలగోపాలుగార్లు స్మితుకన్య మల నుగార్లు నోడించిరి : 1-6, 6-4, 6-4.

ఉద్బిడ్డకన్య లక్ష్మణగార్లు ప్రేక్షకు సతి విజయనగార్లును ఓడించిరి : 6-2, 6-8.

మాలతి కలర్బ్యున సింగారవేలుగార్లు నక కన్య నన్నుగార్లును ఓడించిరి : 6-2, 6-4.

మల్లెనకన్య సి. జె. మల్లెనగార్లు గ్రహముకన్య గారి కుగార్లును ఓడించిరి : 8-6, 6-8, 8-6.

హంటరు ననుగార్లు ఫ్రీమెన్ నిస్సెట్ గార్లు నోడించిరి : 14-12, 1-6, 6-4.

## తిరువతి

## రామదాసు నాటక ప్రదర్శనము

గతవారమునాడు నాటక చిత్రాన శ్రీ రామాలయము. 2. వారు రామదాసు నాటకమును తిరువతిలో ప్రదర్శించిరి. ఈ నాటకము ననేకమారులు జూచియు, నాటిరేయి క్రీ. 5. కె. గా చూచినట్లుండెను. ఫగిత మొదలు పాదుసానాటక వారి పాత్రలను వారధ్యులముగ, బోషించిరి. ఈ నాటక ప్రదర్శనమున ప్రతివారమున లెక్కరడవలు చూచియుండవచ్చును. ధారణముగా కథానాయకుని, నాయకును, మాత్రమే యుక్తి యగన ఇతరుల సామాన్యముగను కొనియాడువాడుక గలరు. కాని ఈసభవారి ప్రదర్శనముజూచు ప్రతిమనుజునకును ఇందలి తిరువతి నసాధారణ ప్రజ్ఞావంతుడనియు, నాటక ధేయజా పొందిరిని గలవాడనియు, లేట తెలుంబును. కథానాయకుడు 14. టి. పాత్రలందరు సజీవులై నాటకరంగమున ప్రత్యక్షముగను న్నట్టిసెట్టుండెను. క్రతిపటకును, వద్యములు చెక్కుటయందలి సంభాషణ యందేమి అభినయ ముండేమి అత్యంత నిపుణులవలె నాటకమున పాటక చేరియని తలచువారివలెగాక, నాటక రెడిగారు కెంతసంగీత ముండవలయునో అంతకెక్కుడు బోషిక నాయకా ద్యంతయును వృద్ధయానందంబుగ ప్రదర్శించిరి.

బ్రహ్మశ్రీ రామప్రసాదు కుబ్బయ్యగారు కథానాయకుడగు రామదాసు పాత్రమును ధరించిరి. వారినివరకు పుగాని మారులు రామదాసుగ మారుటకు బ్రయత్నించియు కుబ్బయ్యగారుగానే యుండిరి. మొన్నమాత్ర మెల్లవారు వారిని నిగు రామదాసుని దలచిరి. చెరసాలయందు బంధింపబడినక రామదాసు క్రత్యక్షముగ వారియందాసహితి, అసంకటమి వరొకమారు అనుభవించినట్లునోచెను. వి. నాకేశ్వరయ్య కలికుపాత్రమును ధరించిరి. నయమున విన్నయయ్య బద్దయగుటచే కలికుని నిజభక్తివిశేషముల తెల్పించినందుల తయో కొనియాడబడిరి. అభినవకలికు తిరుదార్లు తెల్ల, లాంబవేషధారి పి. నరసింహయ్యగారు స్త్రీల స్వాభాజ్ఞాభిషేకములను, పాత్రవర్ణ మహాకృత్యమును పుత్రశోకము రమనస్కయ్య నద్యుతముగ జూపిరి. సీతారామపాత్ర ధరిం జంగా వెంకటకుబ్బయ్యగారు తనచాతుర్యాభినయముల ప్రేక్షకుల నానందాభిసోలబడించిరి. ధర్మకర్త పాత్రధారి. బహు రాజా బోషరాజు రామకృష్ణరాజులంగారు డి. ఎ. మాత్ర ఎల్. వారు కేసవము ఛాందసధర్మకర్తవలెగాక తాళకమునకు ముమాసధర్మకర్తవలె వారిపాత్రనత్యక్షకృత్యముగ బోషించుటకు ర్మకర్త యంతటి విశేషపాత్రాకృత్యమును విశేషమునానిండున సధర్మమును చక్కగ నిర్వహించిరి. అనామకూ పాత్రధారి జి. కుబ్బయ్యగారి చాతుర్యసాధారణమైనది. వారు స్వరసపోషణయంద దక్షిణములనుటకు నేలటి సందియం లేదు. తానీమపాత్రధారి శ్రీమకా నగరి వరదాచార్యులు డి. ఎ. డి. ఎల్. వారు మొదట తానీమ నానందించియు జగాంభిర్యము రామదర్శనాంతరమున కాంత్యేదార్లు గ బరిణమిల్లిన విషయము జక్కగ ప్రదర్శించిరిగాని మాత్రము పీర్లపండుగనాటి సామోములె నుండినది. నాటక ఖేనమునందచ్చుటచ్చుట గొన్నితొపములు నరికి దిగ కన్నట్టిసను మొత్తముమీద గుణవిశేషము లెక్కుడున్ను. డెను. ఇతర గొంతప్రయత్నముచేసి యాసభవారు భార్య 2 మున నాటక ఖేలమున సంతృప్తికలహింతురుగారియని వద్ద చూస్తాడను.

ప్రేక్షకుడు



బిల్లులు పాస్యస్కాట్ లెట్ అవగా (అర్కి-రెడ్డు)	3	4	0
కాజిన్ 3 ఏ	1	3	0
నవన 4 ఏ	1	0	0

పెద్ద చెరువు నృతము

చందాలవివరము

అంధజన ప్రతిక సంవత్సరండా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కఠ్ ఠాద	24-0-0
,, ఆరమా సమలకు ,,	14-4-0	,,	12-0-0
,, మూడుమా సమలకు ,,	7-7-0	,,	6-4-0
,, మా సమనకు ,,	2-9-0	,,	2-2-0
అంధవారక ప్రతిక సంవత్సరండా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక       ,,	1-4-0	పాఠశాలపిల్లలకు సంచిక 1-కి	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తదావధియులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

సంవత్సరండా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దారు	8-0-0
ఆర్థ సంవత్సరండా	"	8-9-0	"	8-0-0
విడిపి లిక	"	0-12-0	"	0-10-0

మేనేజరు, "ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా కార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్ర పరినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీ బజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు నుపయోగించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున బయ్యరింపబడును.

వెలువడిన , గంధములు

- 1 శతకముజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౪-౦
  - 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౪-౦
  - 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
  - 4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౪-౦
  - 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలేండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదపక్షి యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
  - 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామధర్మాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. నందరాఘనసారముగ త్యాగరాజగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
  - 7 భక్తుపదము (వచనము): శాద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. శాద్ధమతధర్మతత్త్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కళాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
  - 8 భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్వేదేశ్వరు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పాణిశా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (ఆనర్కు) ౧-౦-౦
  - 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణసీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౪-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవసాపకుడు.

నిజారాక్షసి, కలినిధి. — శా. ముఠలి గౌరీశంకరమర్తి, పండ్ల భో., రేణి, చనిడేసీ, బజారు, నందరాజుడు, ప. క. భ.

శ్రీ శైల వివాహ కథే మునందు పురాతనమైన నువ  
త్రము. శ్రీ శైల వివాహ కథ జేయుటకు వలయు అర్హులగు  
ను ప్రయాణము చేయవలసిన విధము లున్నందున చేసిన  
విధము. ఉద్యానువ్యయమునందు యాశ్రమము అప్పుడు  
లేకను చాల శ్రమపడుచుండును. అట్టి శ్రమను కొంత  
నివారించుటకు శ్రీ శైలమునకు దక్షిణవ్యాసమర్థమున  
పెద్ద పెద్దపురుషులను బ్రహ్మశ్రీ గాజేతల్లి అప్పయ్యశా  
ను వారితో బుట్టువు సీతమ్మగారును అన్న సత్తనవు  
యశ్రీతలను సకలోపచారములను చేయుచున్నారు.  
అన్నదానము చేయువారి సత్ప్రసాదములకు ధర్మవరా  
లైన పుణ్యాత్ములు యథాశక్తిని సహాయముచేసి అవి  
పుణ్యమును గట్టుకొనుట కరహర్థము. సహాయము చేయ  
ధర్మాత్ములీక్రింది విరుణామాను వారి సహాయమును ప  
రేడుచున్నాము.

1. కాశీనాథుని కాశీకర్పరావుగారు, మద్రాసు. జె. జెంకట్రావుగారు, పలుమట్టి, విశాఖపట్టణం. 2. వి. సురేష్ గారు, డిప్రీప్రవర్తర్లు ప్రెజిడెంటు కర్నూలు. 3. వెంకట్రామయ్యగారు, డిప్రీప్రవర్తర్లు మహానల్, నల్లూరు. శేషగిరిరావునాయుడుగారు, డిప్రీ-కలెక్టరు, కాశీనాయం. జెంకటరమణయ్య పంతులుగారు, డిప్రీ-కలెక్టర్లు. 4. వర్మ రంగారావుగారు, ముక్తేదాన, కొంకాణిన్. 5. అనుమలశెట్టి ఆండ్ ప్రెజిడెన్టు, మద్రాసు. 6. మునిస్వామి ఆయ్యగారు, ప్రిడెన్టు, నంద్యాల. 7. 1. జరంగరామకృష్ణారెడ్డిగారు కర్నూలు, 12. వి. శివరాజుగారు, డిప్రీప్రవర్తర్లు పాల్వె ఆఫీసరు-బాబునండ్రి. 13. అ. చలయ్యర్ సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు, కోజిలపట్టణం. 14. వెంకట్రామయ్య సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు కె. 15. ఏ. రామకృష్ణారెడ్డిగారు ప్రిడెన్టు తాలూకా ప్రెజిడెంటు కర్నూలు, 16. జి. రామసుబ్బారెడ్డిగారు కాశీర్లు ప్రెజిడెంటు నంద్యాల, 17. యెస్. సుజీవ్ డిప్రీప్రవర్తర్లు మెంటరు. 18. కె. విశ్వారవురెడ్డిగారు కాశీర్లు ప్రెజిడెంటు గుత్తి, 19. కె. సాంబశివనాయుడు జడ్జి కర్నూలు, 20. మేడం జెంకయ్యరెడ్డిగారు, 21. నేటిపు డాక్టరు వెంకటాచార్యులు దేవనకొండ. బోధానం గేండ్ర సరస్వతీస్వామి బెజనాడ. 22. కె. సుబ్బయ్యగారు పుదూరు. 23. ఎ. వి. సుబ్బారావు తాలూకా కోయల్ పట్టణం.

గాడేపలి అప్పయ్యశాస్త్రి

అత్తగారు పోను, కర్నూలుజిల్లా

అభ్రకభస్మము  
అమృతమువంటిది

శ్రీ ముక్త్యులపంసానమన తిరుమారుజేయబడిన  
 మూత్రమును, నేదీసి, దగ్గిను, క్షయము, బోగిట్టుకు  
 మునందుండు చక్కెరను మాయముజేయును. తేరెనను  
 చి దాభ్యమునిచ్చి, రక్తకుడినిజేయును. అనుపానవిశే  
 సన్నివ్యాధుఁ గుడుర్చును. అశేకమందివాడి మెచ్చి  
 రు. పంపూర్ణ వివరములకు పెంటి వ్రాయుదు. 100  
 500 పరకు పుటములు జేయబడిన రకములు గలవు.

300 పుటములు తు 1 కి రు 5/-

అర్చనా యనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణ)

# గవేరియ

(ఫోబి గవేరియ విక్రేంద్ర అను మందు నెగ  
పూరిగచాన్యును. వెంటనేగుణముగనుబడి బాధగ  
చులుకు, ప్రవించుటకనును. గవేరియ వీజములను  
జీర్పించిన నెగలోగమును అంకురము లేకుండ మా  
ములేదు, 16 బ్రాహ్మ బ్రాహ్మను తిరోబాటకు, వెల  
వి. పి. గ. దు రి. ఈమందు గోదావరి కైలాస్వేద  
వారి గామపూను సుప్రకాశాద ఆచార్యును.

టి. నాంబంబదర్లు, ఇన్స్పెక్టరు రా-